

Tarihi Siz Yazdınız

Geleceęi Biz Kuracaęız

2. KADIN KURULTAYI

EĞİTİM SEN

EĞİTİM SEN

II. Kadın Kurultayı

Özgürlüğümüz
İçin
Örgütleniyoruz

4-5 Aralık 2010
Başkent Öğretmen Evi
Ankara

içindekiler

2 Merhaba

4 Gülçin İsbert
Güzel Günleri Görmek İçin
Mücadele Edelim

6 Şenay Akyol
25 Kasım Neyi Anlatır?

8 Yasemin Öz
Ataerki, Kadın Cinayetleri ve LGBTT
Bireylere Yönelik Nefret Suçları

10 Şehnaz Sönmez-Aliye Uzunovalı
Kadın Kurultayına Giderken

12 Remziye Arslan
Kadın Mazoşizmi ya da Nafile
Hayatlar

13 Evrim Çiftçi
Kadın Eserleri Kütüphanesi

15 Handan Çağlayan
Flora Tristan
"Bir Paryanın Sosyalist ve Feminist
Olarak Portresi"

17 Av. Metin İriz
Yıldırabildiklerimizden misiniz?

19 Elif Bezgin
Cinsiyet Eşitsizliği ve Okullarda
Cinsel Taciz "Gaziantep Örneği"

22 Emine Aydemir
657'nin Tasfiyesi ve Kadın Memurlar

24 Dr. Müge Yetener
Kadınlara Karşı Savaş, Hem
"Barışta" Hem "Savaşta" Sürüyor

26 Gülistan Taşkiran
Kadına Yönelik Şiddet

30 ayşe düzkan
ne iffetli ne iffetsiz

32 Sibel Özbudun
"Bildiğimiz Üniversite"nin Sonu ya
da Kapıdaki Distopya: Neoliberal
Üniversite

35 Haberler

36 Kitap / Handan Çağlayan
Politikanın Çağrısı

38 KİTAP

EĞİTİM SEN (Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası)

Adına Sahibi: Zübeyde Kılıç Öztürk • Yazı İşleri Müdürü: Serpil Açıl Özer • Yazışma Adresi: Cinnah Cad. Willy Brandt Sk. No:13

Çankaya/ANKARA 06680 • Tel: (0.312) 439 01 14 (pbx) • Fax: (0.312) 439 01 18 • Web: www.egitimsen.org.tr

E-posta: bilgi@egitimsen.org.tr • Hazırlayan: Gülçin İsbert • Kapak/Sayfa Düzeni: Gülizar Ünver

Eğitim Sen Bülteni Ekidir / Kasım 2010

Baskı: Sistem Ofset / 0312.229 18 81

Yeni bir Eğitim Sen Kadın Dergisi ile yeniden **MERHABA**

Kadın hareketi, 1986'da "Dayağa Karşı Kampanya" ile kadına yönelik şiddete karşı etkili bir mücadele başlatmıştı. Söz konusu mücadele günümüze değin artarak devam etmiş olmasına karşın, kadına yönelik şiddet hiç azalmadı. Bununla birlikte kadın hareketinin kadına yönelik şiddete karşı yürüttüğü mücadele 20 yılı aşkın bir zaman içinde sürekliliğini korumayı başardığı gibi giderek daha da güçlendi. Ama kadın hareketinin mücadelesine karşı şiddeti besleyen kanallar o kadar fazla ve güçlü ki, bunların karşısında durmak kolay görünmüyor.

Toplumdaki güç ve iktidar ilişkilerini, hiyerarşileri, eşitsizlikleri ve genel olarak şiddeti besleyen her etken, cinsiyete dayalı eşitsizliklerin ve dolayısıyla kadına yönelik şiddetin de artmasına neden oluyor. Devlet, kadına yönelik şiddete karşı bütün irade beyanlarına, bütün taahhütlere, bütün yasal düzenlemelere rağmen şiddetin temel kaynaklarından biri olmayı sürdürüyor. Üretim ve paylaşım süreçlerindeki eşitsizliklerin, sömürünün, şiddetin artması kadına yönelik şiddetin her türünü besliyor. Milliyetçilik, militarizm, kimi zaman "üç çocuk doğurun" vecizesiyle kadın bedenine müdahale olarak tezahür ediyor, kimi zaman Hakkari'de bir minibüsün altına konulan bombayla o bedeni tümüyle ortadan kaldırıyor. Popüler kültür, medya ise hiç olmadığı kadar cinsiyetçi, hiç olmadığı kadar kadına yönelik şiddeti meşrulaştırır vaziyette. "Fatmagül'ün Suçu Ne" dizisi, neredeyse tecavüz kültürünün sponsorluğunu üstlenmiş vaziyette. Sayfalarında çıplak kadın resmine yer vermeyen gazetelerden biri de geçirdiği "radikal" değişikliklerle bu meziyetini kaybetti.

Biz dergiyi hazırlamaya başladığımızda kadınlar şiddet görmeye devam ediyordu. Şiddeti önlemesi gerekenlerin onu meşrulaştıran ve çoğaltan kadın düşmanı işleyişi de... İşte iki örnek: Ankara'da ODTÜ öğrencisi genç bir kadını otobüs durağından kaçırarak tecavüz eden iki sanık, tecavüzü kanıtlayan çok sağlam delillere rağmen mahkeme heyetince serbest bırakıldı. Adliye çalışanı ve sendika aktivisti Necla Yıldız, otobüs durağında beklerken kızının eski erkek

arkadaşı tarafından bıçaklanarak katledildi. Cinayetin ardından Necla Yıldız'ın daha önceden "bizi öldürecek" diye katil ile ilgili suç duyurusunda bulunarak koruma istediği, gözaltına alınıp serbest bırakılmış olduğu öğrenildi.

Eğitim Sen Kadın Sekreterliği olarak 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslar arası Dayanışma ve Mücadele Günü vesilesiyle hazırladığımız dergimizle tüm bunlara karşı isyanımızı dile getirmek, sesimizi kız kardeşlerimizin sesine katmak istedik. Bu sayımız önceki dergilerimizden farklı olarak özel bir dosya konusu içermiyor. Dosya konusu yerine sayfalarımızı hem kadına yönelik şiddetin farklı boyutlarına ve hem de buna karşı tarihten günümüze değin geliştirilen çeşitli mücadele deneyimlerine açmak istedik.

Mümkün olduğu kadar zengin bir içeriğe sahip olması için çaba harcadığımız Dergimizde kadına yönelik şiddetin özel biçimleri olan taciz ve mobbing üzerinde durduk. Avukat Yasemin Öz bizim için nefret cinayetleri'ni, Ayşe Düzkan, kadın bedeni ve kişiliği üzerindeki tahakkümün anahtar kavramı olan "iffet"i, Remziye Arslan "kadın mazoşizmi"ni, Dr. Müge Yetener kadınlara karşı savaşı, Sibel Özbudun eğitim alanındaki neoliberal politikaları yazdı. Merkez Kadın Komisyonu üyesi arkadaşlarımız Aralık ayında gerçekleştireceğimiz Eğitim Sen II Kadın Kurultayı hazırlıklarının hangi aşamada olduğunu yazdı. Ayrıca Kadın Eserleri Kütüphanesine, sesini çağlar öncesinden günümüze ulaştırmayı başarmış bir kadın öncü olan Flora Tristan'a ilişkin yazılarla, Fatmagül Berktaş'ın son kitabı "Politikanın Çağrısı" ile ilgili tanıtımı ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz.

Yaşasın kadınların birlik mücadele ve dayanışması

Güzel Günleri Görmek İçin Mücadele Edelim!

Gülçin İsbert

Eğitim Sen Merkez Kadın Sekreteri

Kapitalist modernite, günümüzde tüm demokratik söylemlere rağmen eşitlik ve özgürlük kavramlarını daha geri statüler haline getirmiş, kadını bu kavramlar doğrultusunda daha çok ve ağır statülerle karşı karşıya bırakmış, kadına ek statüler verip ek görevler de yüklemiştir. Şimdi en ucuz işçi, ev işçisi, ücretsiz işçi, esnek işçi, hizmetçilik gibi sorumluluklarla kadın, daha ağır sorunlar yaşamaktadır. Ayrıca kadın bedeni mağazinsel bir reklâm aracı olmuş bu anlamda istismar daha da derinleşmiştir. Bütün bunlarla beraber aile “özel alan” olarak tanımlanıp kapitalizm, buradan doğru yeniden güçlü bir şekilde sistemi üretmektedir.

Bu sistemin kadının sınırsız ve karşılıksız çalışmasını da güvence altına aldığını bilmekteyiz. Yine aile; çocuk yetiştirmenin ve nüfusu yeniden üretmenin de en sağlam

kurumlarından. Bu nedenle aile “özel” olan değil, ideolojik olandır belirlemesi burada yerinde ifade edilmiş bir söylem olacaktır. Bundan dolayı kadına yönelik şiddeti tanımlarken sistemden bağımsız olarak ele almak doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Şiddet; ekonomik, sosyal, psikolojik olmak üzere daha birçok alanda yaşanmaktadır. Kadının yaşamında her alana sirayet etmiş olan bu şiddet şekilleri, genel olarak da “normalleştirilmiştir”.

Neoliberal politikaları ülkemizde başarılı bir şekilde uygulayan siyasal iktidar, büyük bir beceriyle emekçinin, yoksulun, kadınların, çocukların yaşamından uzak gündemler belirleyerek, “başarılı işler” yürütmektedir.

Çalışma yaşamı kadınlar açısından nefes alamayacak bir alan halini almışken, ayrıca her gün zamlanarak katlanan mutfak ihtiyaçları

ile ev içi işler de kadının fedakârlığına dayanarak çözüm beklemektedir. Bir yandan “en az üç çocuk yapma” görevi ile kadın sistemin üretimi için önemli bir görevin sorumlusudur. Bir yandan bu hükümet istihdam politikalarını topluma anlatırken kadını güçlendirin “söylevleri”ni yayıyor ama öbür yandan sekiz yıllık icraatı içerisinde istihdam alanından el çektirilen kadınların sayısı artıyor. 2000 yılı başlarında ülkemizde kadının istihdamdaki oranı % 26 iken bu oran şimdi %22 civarındadır. Yani bu süre içerisinde % 4–5 oranında kadının evine gönderildiği gibi bir gerçeklik var. Bu durumun gerekçesi ise siyasal iktidar açısından hazır, “Dünyada kriz var, ama biz teğet geçtik” belirlemesi. Dolayısıyla bu sekiz yıllık dönemde söylenenlerle hayata geçirilen pratikler örtüşmüyor.

Biliyoruz ki, bundan sonra bu zihniyette bir hükümet iş başına gelirse, biz kadınlara sunacağı reçeteleri hazır. Bu reçetelerden ilki “Güvenceli” çalışma halimiz 657’yi tasfiye etmek ve daha sonra da esnek çalışma alanlarını yaygınlaştırmak olacaktır. Böylece son zamanlarda özelleştirilen kamu alanlarından çalışanların iş güvencesi nasıl özelleşmiş ve güvenceli hale getirilmişse, kadının kamusal hakları da “özel alana” benzetilecektir. Devamında hasta olup tedavi olamamak ve işini kaybetmek, çalışmak istiyorsa hamile kalmamak şartıyla çalışmak, 4/B gibi çalışma şekilleri de gelecektir.

“En az üç çocuk yapın” anlayışına karşın, çocuk bakım üniteleri ve kreşler açılmıyor, tam tersine her geçen gün bu kurumlar azalıyor, MEB ve SHÇEK’e bağlı kreşler ise çoğunlukla kapatılmış durumda. 6 Ekim’den 13 Ekim’e kadar gerçekleştirdiğimiz kampanyamıza ise alışılmış cevaplar. “Uygun bir yer var ise kreş açarız, çalışan sayısı az olduğundan kreş açamayız.”

Egemen ataerkil sistem kadının bedeni üzerindeki tasarruflara da devam ediyor. Kadın bedeni görsel basında her geçen gün daha fazla meta olarak gösteriliyor. Çocuk yaştaki kız çocuklarına tecavüz eden onlarca erkeğin yargılanması yıllara yayılıyor, içerisinde “devlet görevlisi bulunan erkekler” de mahkemelerde skandal dedirtecek şekilde aklanıyor. Devlete

“teslim edilen çocuklarımız” YİBO’larda devletin görevlileri tarafından istismar ediliyor, İstismarı yapanlardan biri olan okul müdür yardımcısı kaçıyor ve hala “yakalanamıyor.”

Bu sisteme rağmen kadın mücadelesinin büyüdüğü kadınların birbirlerine dokundukları bir süreci yaşıyoruz. Beş bin yıllık iradesizleştirmeye karşın mücadele tarihimiz çok yeni. Ama bu sistemi anlamak/çözmek durumdayız.

Böyle bir zamanda Eğitim Sen II. Kadın Kurultayına hazırlanıyoruz. Kurultayımızda eğitim alanında üretilen cinsiyetçi/ayrımcı politikalara yönelik neler yapabilirizi tartışacağız. Eğitim alanına dair üretilen cinsiyetçi/ayrımcı politikalara yönelik çözüm önerilerimizi oluşturmakla birlikte toplumsal ve sendikal alan için çözüm önerilerimizi ve eylemliliklerimizi de kararlaştıracacağız. Şubelerimizin ve kadın arkadaşlarımızın bu süreçte iyi bir hazırlık yapacaklarına inanıyor, 4–5 Aralık tarihinde yapacağımız II. Kadın Kurultayımızın tüm kadınların yaşamına katkı sunacak bir kurultay olmasını umuyoruz.

Şimdi güzel günler örmenin zamanı, yaşatmanın ve yaşamının zamanı. Mücadele dolu bu günlerde kız kardeşliğin daha güçlü örülme zamanı.

25 Kasım Neyi Anlatır?

Şenay Akyol

İzmir 5 No'lu Şube Kadın Sekreteri

25 Kasım tarihinin Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü olarak kabul edilmesi, Dominik Cumhuriyeti'nde Rafael Trujillo'nun diktatörlüğüne karşı mücadele eden PATRİA, MİNERVA ve MARİA Mirabel isimli üç kız kardeşin 25 Kasım 1960 tarihinde katledilmesine dayanır. Diktatörlük karşıtı mücadeleleri nedeniyle baskıya maruz kalan Mirabel Kardeşler, Trujillo ve kilise tarafından ülke için tehdit olarak gösterilmişti. Faşist yönetimin emrindeki kolluk kuvvetleri, dikta yönetimin iktidarına karşı direnen bu üç kadını öldürmeden önce tecavüz etti. Ancak ölümleri, "trafik kazası" olarak kayıtlara geçirildi. Bundan 39 yıl sonra, 1999'da, Birleşmiş Milletler, 25 Kasım'ı "Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması için Uluslararası Mücadele Günü" olarak ilan etti.

Aradan geçen onca yıla rağmen kadın, kamusal alanda veya özel hayatında yani yaşamın her alanında şiddete maruz kalmaya devam ediyor.

Kadın, özel yaşamında eşi ya aile üyeleri ya da sevgilisi tarafından şiddet görüyor. Kadına yönelik şiddet, kadının tehdit, baskı ya da özgürlüğünün keyfi olarak engellenmesi yolu ile toplum içinde ya da özel hayatta cinsiyete dayalı olarak fiziksel, cinsel ve psikolojik zarar görmesi hatta öldürülmesi anlamına geliyor. Türkiye'de ve dünyada kadın evinde ya da sürmekte olan savaşlarda ya da tecavüze uğratılıyor, öldürülüyor ya da cinsel sömürüye maruz kalıyor.

Dünya geneline baktığımızda istatistikler korkunç...

- 15 – 40 yaş arası birçok kadının kanser, trafik kazaları ya da sıtma yerine toplumsal cinsiyet kökenli şiddet nedeniyle ölüyor ya da yaralanıyor.
- Asya'da yaklaşık 60 milyon kadın, doğan çocuğu öldürme, kürtaj, kasıtlı kötü beslenme veya sağlık hizmetlerine ulaşamamaktan dolayı ölüyor. Kadınlar kötü koşullarda doğum yapmaktan, kötü beslenmeden ölüyor.
- Çoğunluğu Afrika'da olmak üzere 130 milyon kız çocuğu sünnet ediliyor.
- Bosna'da Balkan savaşı ve Ruanda'da binlerce kadın ve kız çocuğu tecavüze uğruyor.
- Kanada'da aile içi şiddet nedeniyle harcanan bütçe 1,6 milyon dolara ulaşıyor.
- Latin Amerika ülkelerinin dokuzunda kurbanıyla evlenen tecavüzcü hapisten kurtuluyor.
- Her 3 kadından biri, dövülüyor, cinsel ilişkiye zorlanıyor ya da taciz ediliyor.
- Kadın cinayet kurbanlarının yüzde 70'i erkek partnerleri tarafından öldürülüyor.
- Avrupa ölçeğinde her yıl 200.000 kadının insan ticareti ağlarında cinsel sömürüye uğradığı bildiriyor.
- ABD'de her 15 saniyede bir kadın kocası veya sevgilisinden dayak yiyor. Her 90 saniyede bir kadın tecavüze uğruyor.
- Dünyada sadece 51 ülkede evlilik içi tecavüz suç sayılıyor. Halen 78 ülkede aile içi şiddete karşı yasa bulunmuyor.
- Türkiye'de 2010 Eylül ayında erkekler 17 kadını öldürdü.

Bizler diyoruz ki;

Kadına yönelik şiddet bireysel değil, toplumsal bir sorundur,

Kadına yönelik şiddet bütün toplumu etkiler,

Savaşlar en çok kadına zarar verir ve barış mücadelesine en çok kadınların ihtiyacı vardır,

Devletler ve hükümetler kadına yönelik şiddetten sorumludur,

Kadına yönelik şiddet bir insan hakları ihlalidir.

Bu sebeplerden dolayı biz EĞİTİM SEN'li ve KESK'li kadınlar olarak Kadına Yönelik Şiddete karşı mücadelemizi sadece 25 Kasımlarda değil, şiddetsiz bir toplum oluncaya kadar bu mücadelemizi yükselteceğiz.

KAYNAKÇA

1.25 Kasım Broşürü-Eğitim Sen Yayınları, Kasım 2006

2.<http://www.ucansupurge.org/arsiv/> 22 Kasım 2008

Ataerki, Kadın Cinayetleri ve LGBTT Bireylere Yönelik Nefret Ssuçları

Yasemin Öz

Avukat

Dünya çapında yapılan istatistikî bir çalışmaya göre, her gün dünya üzerinde üç kadın öldürülüyor. Son dönemde feministler tarafından kadın cinayetlerine dikkat çekmek için yürütülen kampanyada en sık kullanılan ifadelerden biri de bu nedenle; “Erkeklerin sevgisi her gün üç kadını öldürüyor”.¹

Basına yansıyan kadın cinayetleri vakalarına baktığımızda da, kadınlara karşı işlenen erkek cinayetlerinde öldüren erkeklerin sıklıkla kadınların kıyafetini “yeterince namuslu” bulmaması, kadınların erkeklerin

taleplerini karşılamayı reddetmesi, tecavüze uğramaları, başka erkeklerle konuşması gibi gerekçelere sığındıklarını görüyoruz.² Adalet Bakanlığı’nın yaptığı açıklamaya göre, 2002 yılından 2009 yılına gelindiğinde kadın cinayetlerinde yüzde 1400 oranında artış görülmüş.³

Kadınların öldürülme gerekçeleri, toplumun ataerkil yapısı konusunda yeterince ipucu veriyor. Kadınlar, bedenleri ve davranışları üzerinde erkeklerin kurmaya çalıştığı denetime karşı çıktıklarında öldürülüyor.

Hatta erkeklerin cinsel şiddetine maruz kalan kadınlar, şiddete maruz kaldıkları için dahi, suçlu kendileri imiş gibi öldürülüyor. Erkekler kadınların beden ve davranışları üzerinde tahakküm kurmayı en doğal hakkı sayıyor, tahakküm kuramadıklarında kadınları öldürerek iktidar sağlamaya çalışmayı dahi hak görüyorlar.

Benzer bir süreç LGBTT bireylere yönelik nefret suçlarında da işliyor. Ataerkillik yalnızca toplumsal düzlemde kadın ve erkek rollerini şekillendirmekle sınırlı kalmıyor, kadın ve erkeğin yalnızca heteroseksüel olabileceğini, ancak karşı cinsle beraber olabileceğini de dayatarak, LGBTT bireyleri “anormal” tanımı içine itiyor. Toplumsal algıda ataerkillik dinamiklerle “hasta, sapık, anormal” gibi “doğal ve normal” olmayanın alanına itilmeye çalışılan LGBTT bireylere karşı toplumsal bir ön yargı, öfke ve nefret oluşuyor ve meşrulaştırılıyor. Ataerkillik ve onun dinamikleri ile kurulmuş toplumsal yapı, hukuk sistemi, yaşadığımız hayatın çerçevesini çizen her mekanizma ancak kadın ve erkeğin beraber olabileceğini, bunun da mümkünse evlilik içinde olması gerektiğini dayatıyor ve haklar bütünü olarak algıladığımız hukuk sistemini de bu dayatma ve varsayımdan hareketle kuruyor. Öyle ki, içinde bulunduğumuz zaman ve mekanda bize tek doğru ve tek biçim olarak öğretilen ve gerçekte kurguya dayanan bu mekanizmayı, bizler de gündelik hayatımız olarak algılayıp yaşıyoruz. Kendimiz de pek çok kısmını sorgulamaksızın doğru ve tek gerçek olarak kabul ediyoruz.

İşte bu sorgulamama hali nefreti doğal kılıyor, nefret cinayetleri işlendiğinde şaşırmamıza ve ses çıkarmamamıza neden oluyor. Elbette nefret suçları yalnızca LGBTT bireylere karşı işlenmiyor. Uluslar arası hukukta genel olarak kabul gören haliyle nefret suçu; “Bir kişiye veya gruba karşı ırk, dil, din, cinsiyet ve cinsel yönelim gibi önyargı doğurabilecek nedenlerden ötürü işlenen, genellikle şiddet içeren suçlar” olarak tanımlanabilir kısaca.

Nefret suçuna kurban giden LGBTT bireyler, öldürenler tarafından neden bu kadar farklı, yabancı olarak algılanıyor? Bir varlığın yaşamına son verebilecek kadar büyük bir nefret nereden kaynaklanıyor, meşruiyetini nereden alıyor?

Nefret cinayetlerine maruz kalan LGBTT bireylerle ilgili pek çok davada öldürenlerin “namus” gerekçesine sığınmaya çalıştığını

görüyoruz. Hatta öldürenlerin çoğunluğunun, ilişkiye girdikten sonra LGBTT bireyleri öldürdüğünü gözlemlemek mümkün.⁴ LGBTT bireylerin yakın ilişki kurdukları insanlar tarafından öldürülmeleri tesadüf değil, en yakınına yaklaşan insanlara dahi yansıyan homofobi ve transfobinin, dolayısıyla LGBTT bireyleri “anormalite” alanına iten ataerkilliğin bir sonucu.

Ataerkillik ise soyut bir kavramdan öte, gündelik yaşamımızın ta kendisi. Erkeklerin “güçlü ve etkin” kadınların “edilgen” kabul edildiği, kamusal alanın erkeklere, ev içinde tanımlanan özel alanın kadınlara ait olduğu, ev işlerinden kadınların sorumlu, para kazandıracak, dolayısıyla söz sahibi yapacak işlerden erkeklerin sorumlu olduğu, kadın bedeni ve cinselliğinin “namus, fetih, sakınma” ekseninde algılandığı yaşamın ve yaşamı bu şekilde kuran sayısız küçük detayın ta kendisi ataerkillik. Ataerkillik yalnızca toplumsal alanda değil, hukuk etrafında kurulmuş devlet aygıtının tümünde de yerleşmiş durumda. Bu nedenle, kadın ve LGBTT bireylere yönelik cinayetler söz konusu olduğunda mahkemeler suçluların ataerkillikten beslenen gerekçelerini haklı görüp “haksız tahrik indirimi” uyguluyor ve cezaları hafifletiyor. Bu şekilde, cinayetlere meşruiyet zemini açılıyor.

Ataerkillik yalnızca kadınların ve LGBTT bireylerin değil gerçekte toplumun tüm katmanlarında şiddetin meşrulaştırılmasına ve artmasına yol açıyor. Ataerkilliği sorgulamadan ve ondan arınmadan, şiddetsiz ve barışçıl bir toplum inşa etmek mümkün görünmüyor.

DİPNOTLAR

- 1 <http://www.stargazete.com/guncel/feminist-kolektif-her-gun-3-kadin-olduruluyor-haber-244383.htm>
- 2 <http://www.radikal.com.tr/Default.aspx?aType=RadikalYazarYazisi&ArticleID=906973>
- 3 www.ntvmsnbc.com/id/25024737
<http://bianet.org/bianet/toplumsal-cinsiyet/125053-lgbtt-orgutleri-nefret-cinayetlerini-protesto-etti>
- 4 <http://bianet.org/bianet/bianet/112860-nefret-cinayetleri-taninsin-lgbttlerin-yasam-haklari-koruma-altina-alinsin>
<http://www.radikal.com.tr/Default.aspx?aType=RadikalHaberDetay&Date=30.05.2010&ArticleID=999635>
<http://www.tumgazeteler.com/?a=1426093>

Kadın Kurultayı'na Giderken

Şehnaz SÖNMEZ

Ankara 2 No'lu Şube Kadın Sekreteri

Aliye UZUNOVALI

Ankara 3 No'lu Şube Kadın Sekreteri

Küreselleşen kapitalizmin, kendi egemenlik sistemini her alana yaymaya, kendisini dayatmaya, ezilenleri alternatifsiz ve çözümsüz bırakmaya çalıştığı günümüz koşullarında, kadının özgürlük mücadelesi için geliştirdiği her çaba özünde toplumun özgürlüğünü de hedefler. Bununla beraber erkek egemen zihniyetin şekillendirdiğini toplumsal yapı ile mücadele ederken yaşanan eşitsizlikleri görünür kılma, bilinçlenme, örgütlenme bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

20.yy'ın başından itibaren kadın emekçiler artan oranda sendikalarda yer almaya, örgütlenmeye başlamışlardır. Ancak kadının sendikal hareket ile bütünleşmesi hiçbir zaman erkekle aynı düzeyde gerçekleşmemiştir.

Eğitim Sen kuruluşundan bu güne dünya sendikal hareketinin cinsiyet eşitliğine yönelik geliştirdiği politikaları benimsemiş, hayata geçirme yönünde önemli adımlar atmış ve kazanımlar elde etmiştir. 2000 yılında kadın sekreterliğini benimseyerek pozitif eylem ve destek politikalarını özümsemiş ve bu politikalarının hayata geçirilmesi yönünde çalışmıştır. Ancak kadınların yönetim mekanizmalarında ve karar süreçlerinde yer almaları noktasında yaşanan bu kararlaşmalar tüzüksel güvenceye kavuşturulmadığı için tavsiye niteliğini henüz aşamamıştır.

Sendikamızda kadın üye oranı %47 iken yönetim mekanizmalarındaki temsiliyet %22 civarındadır. Bu tablo yıllardır verilen mücadelenin henüz istenilen düzeyde

olmadığını, daha kapsamlı bir mücadelenin gerekliliğini göstermektedir.

Cinsiyet eşitsizliği sorununa yönelik olarak pozitif eylem ve destek politikaları kapsamında bilinç yükseltme, farkındalık eğitimlerinin, kadınların sendikaya ve etkinliklere katılımını teşvik eden politikaların yanı sıra onların yönetim ve karar mekanizmalarında yer almalarının önünü açacak tüzüksel kararlaşmaların yaşanması gerekmektedir.

Sendikalarda aktif kadın arttıkça, kadın sorunu sendika gündeminde daha fazla yer alacaktır. Kadınlar sendikalarda her düzeyde güce sahip olmadıkça kadın sorunu ertelenecek, öteleneyecektir. Ayrıca kadınların örgütlülüğünün artması sendikaların daha etkin ve güçlü olmasını sağlayacaktır.

Kadın kurultayları politika üretme yöntemlerinden en geniş katılımlı ve eşit söz söyleme hakkı olanıdır. Hem dönemsel ihtiyaçlara yanıt olma hem de toplumsal mücadele açısından ön açıcı olmak gibi katkıları vardır. II.Kadın Kurultayı genel kurulun önerdiği kararlar doğrultusunda ve yıllardır tartışılan olgular doğrultusunda örgütlenmektedir.

Eğitim Sen Şubat 2010'dan bu yana II.Kadın Kurultayı'na hazırlanıyor. Bu kurultayın yaşadığımız alandaki sorunları tespit etme ve sorunlara çözüm üretmede etkili olacağı umudunu taşımaktayız. Bir yıla yakın bir süre içinde yapılan hazırlık çalışmalarında(panel, forum, atölye vb.) üye olan olmayan kadın eğitim emekçileri sürece dahil edilmeye çalışılmıştır.

Öyle sanıyoruz ki yoğun tartışmaların yaşandığı bu süreçten kadınlar güçlenerek çıkmışlardır. Hazırlık sürecinde; sendikalarda ve yaşamın her alanında sorunları ortak olan biz kadınların birbirimize destek olarak ve dayanışarak daha güçlü olacağımız düşüncesinin önünü açmaya çalıştık. Özellikle şubelerde yapılan atölye çalışmalarında bizim birbirimizi ne kadar doğru anladığımız; el ele, kol kola olduğumuzda birbirimize nasıl bir güç aktardığımız; bizi yaşamın dışına iten, pasifize eden, silikleştiren her türlü olumsuz güce karşı nasıl güçlendiğimizi gördük. Evet, bizim buna ihtiyacımız var; birbirimizin arkadaşlığına, dostluğuna, güvenine, sevgisine, düşüncesine, yaratıcılığına... bizim bize ihtiyacımız var.

Şubat 2010'da başlayan II. Kadın Kurultayı hazırlık çalışmaları için öncelikle şubeler olarak, "özellikle hangi konular üzerinde tartışma yürütmeliyiz" noktasında öneriler sunduk. Nisan 2010'da Merkez Düzenleme Kurulu olarak toplandık. Şubelerden gelen önerileri ortaklaştırıp hangi temalarda kurultay yapacağımızı belirledik. (Merkez Düzenleme Kurulu, yedi bölgeden ikişer kadın sekreter ve merkez kadın komisyonundan oluşuyor.)

Konular :

1-Örgütlenme sorunları ve çözüm önerileri;

**•Kadının toplumdaki yeri ve konumu;
•İstihdamdaki dönüşüm; bu dönüşümün eğitim alanına yansımalarının kadınlar açısından sonuçları ve çözüm önerileri;**

•Cinsiyet dayalı iş bölümü, ev ve aile hayatından kaynaklanan sorunlar ve çözüm önerileri;

•Sendikalarda erkek egemenliği ve çözüm önerileri;

•Sendikal katılım ve temsil konusunda kadınların özeleştiril yaklaşımları ve sendikada kadın dayanışmasının önündeki engeller;

2-Eğitim alanında toplumsal cinsiyet temelli şiddet.

Merkez Düzenleme Kurulu olarak, şubelerde yürütülecek atölye çalışmalarının nasıl olacağı üzerine Bölge Düzenleme Kurullarıyla (Her bölgedeki şube kadın sekreterlerinden oluşuyor.) 2010'un Nisan ayında paylaşımda bulunduk.

13-14 Temmuz 2010 tarihinde Merkez Düzenleme Kurulu olarak her bölgeden gelen atölye sonuçlarını; giriş, sorunları belirleyip sıralama, çözüm önerilerini belirleyip sıralama başlıkları altında tekrar gözden geçirip topladık.

Ortaklaştırılan atölye çalışmalarımız sonucunda oluşturulan II. Kadın Kurultayı Hazırlık Kitapçığı, gelen merkez tarafından eylül ayında tüm şubelere; iş yerlerinde, şube kadın komisyonlarında, yeni atölye çalışmalarında tekrar gözden geçirilmek, üzerinde tartışma yürütmek üzere gönderildi. Amaç; kurultaya kadar yoğun bir tartışma, düşünme ve üretme süreci yaşatmak, mümkün olduğunca tüm kadın eğitim emekçilerine ulaşmak ve kadın eğitim emekçilerini sürece dahil etmektir.

4-5 Aralık 2010 tarihinde hepimizin katkısıyla gerçekleştireceğimiz II. Kadın Kurultayımızın biz kadınlara ve Eğitim Sen'e çok şey kazandıracağı umuduyla yolumuz açık olsun.

Kadın Mazoşizmi Ya da Nafile Hayatlar

Remziye ARSLAN

Ankara 1 No'lu Şube

Hayatı ölümüne harcamanın adıdır kadın mazoşizmi. Uzun ya da kısa bir ömrü temelsiz beklentilere, hayali bir varoluşa tahvil etmenin bir başka adıdır. 'Yuva' denilen o yerde; eş, evlât, anne- baba, kardeşler gibi 'sevilen' varlıklara adanmış bir hayatın lâbiretinde kayıptır kadın. Bağımlılıkla sevginin birbirine karıştırıldığı bir ilişkiler ağında, varlığını zamanın tüketici boşluğuna teslim ederek, debelenip durur.

Bir babanın küçük kıızıken , erkek kardeşlerden arta kalan ilgi kırıntılarıyla yetinmeyi öğrenir önce. Sonra anne yarısı olmaya alıştırılır, büyümekte acelesi olmayan erkek kardeşler için. Bir "eksik etektir" o, eksikliğin bedelini, erken büyüme ve itaatle ödemiş olan. Yetişkin bir kadıncık, üzerinde hak iddia edilen bedenini, örtülerle gizlemesi beklenir. Bazen de sere serpe harcaması. Ama hangi kutunun içine girerse girsin , kapak açıldığında görülecek olan hep aynı şeydir: zedelenmiş bir benlikten geriye kalan ne varsa... Savunma refleksi felç olmuş, kişisel tarihini şekillendirme araçlarından yoksun, öz yıkımın bütün nedenlerine sahip bir insan tekidir, kapağın altında görülecek olan. Ciddi bir öz güven yitiminin yol açtığı bu enkaz tablosundan kaçarken, yönünü 'büyük aşk'a döndürmek ister; büyük bağlılıklara koşar. Tapınılan bir sevgiliye bağlanır yaşam; bir eş veya bir çocuğa. Bazen anne- baba ve kardeşler alır birincilerin yerini. 'Büyük sevgi' arayışlarıyla çırpınır yürek. Oysa yanılır... Çoğunlukla yanılır. Sevginin, sevgiyi üretecek gücü ön gerektirdiğini unutmuştur çünkü. Derken yanılgılarının açtığı yaraların acısına gömülür; bu kez acıda arar doyumu. Öze yönelik saldırıda gücünü dener . Artık ne kadar yıkabilirse kendini...

Kadın , mazoşizme mahkum mudur?

Psikanalist/ teorisyen Karen Horney'in soruya cevabı yüzümüzü güldürecek nitelikte. Psikiyatriye yaptığı katkılar ve S. Freud eleştirisiyle tanınan Horney, Kadın Psikolojisi adlı kitapta , kadın mazoşizminin hangi toplumsal/ kültürel koşullarda boy verdiğine dair ikna edici saptamalarda bulunuyor.

Buna göre:

Kadının istek ve tepkilerini doğrudan dile getiremediği koşullarda; kendini zayıf, çaresiz hissettiği durumlarda; coşkusal olarak kaşı cinse bağımlı olduğunda; boyun eğme alışkanlığı söz konusu olduğunda; dışa dönüklük yolları kapatılmış olduğunda; ekonomik bağımlılık koşullarında; yaşamının, aile yaşamıyla sınırlandırılmış olması durumunda; evliliğin; cinsel doyum, güvenlik ve toplumsal tanınma yolunda fırsat sunan bir ilişki biçimi olduğu durumlarda.

Sözü edilen durumlar, kadınlarda mazoşist eğilimleri tetikleyen koşullar olarak, Horney'in analizinde önemle vurgulanıyor.

Ama Horney'e göre kadınlar, verili koşullarda bile, mazoşizme mahkum değiller. Ona göre, kadınları mazoşizmden uzak kılacak yaşamsal tutumlar bellidir: Girişimde bulunma; çaba gösterme; başarıya ulaşma; kendi haklarını koruma konusunda direnme; saldırıya uğrayınca kendini savunma; bağımsız düşünceler oluşturup dile getirme; kendi amaçlarını tanıyıp yaşamını bunlara göre düzenleyebilme.

Karen Horney'in uyarılarını dikkate alıp, hayatlarımızı bir kez daha gözden geçirmek için ne erken ne de geç...

Kadın Eserleri Kütüphanesi

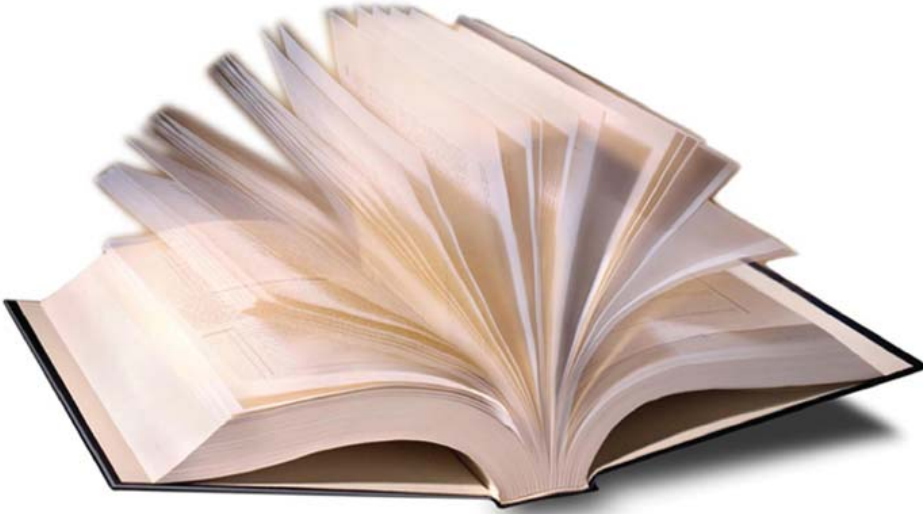
Evrin ÇİFTÇİ

Kocaeli Şube, Kadın Komisyonu Üyesi

“Belge yoksa tarih de yoktur” sözünden hareketle kadınların tarihsel birikimlerine sahip çıkan Kadın Eserleri Kütüphanesi, 1990 yılından günümüze şu an kullanmakta olduğu tarihi binası ile İstanbul’un Fener Haliç semtinde kadınların görünür olma mücadelesine hizmet etmektedir. Kadın Kütüphaneleri fikrinin ortaya çıkması, kadınların kendi tarihsel birikimlerine sahip çıkma, bunu belgelendirme, kadın deneyimlerinin tarihsel aktarımını yapma ihtiyacından doğmuştur. Zira kadın sorunları, tarihi ve birikimleri, akademik çevrelerde veya

kullanıma sunmak ve bu yolla kadın bilincinin bütünlük sağlamasına yardımcı olmak gibi bir hedefle kadınlar tarafından kurulmuştur.

Kadınlara ve kadın mücadelesine ait belgelerin; tespiti, tozlu raflardan yaşayan ortamlara aktarılması çabası, yine Kadın Eserleri Kütüphanesinin kendine amaç olarak koyduğu görevlerdendir. Bu amaçla önemli bir tarihsel kazı görevi görmekte ve toprak altında kalan antik kentlerden daha öte görünmezliklere atılmış, duyarsızlığın, ilgisizliğin sessizliğine gömülmüş kadın

diğer kütüphane ortamlarında özel bir alan olarak algılanmamış ve sahip çıkılmamıştır. Kadınların tarihine, akademik birikimine, kadın mücadelelerinin deneyimlerine sahip çıkmak yine kadınların üstlenmesi gereken bir görev olarak kalmıştır. Kadın Eserleri Kütüphanesi de kadınlarla ilgili belgeleri izleyip bulmak, bunları tasnif etmek,

eserlerini sistematik olarak kadın bilincine yeniden kazandırmaya çalışmaktadır. Aynı zamanda Kütüphane kadının bütün süreçlerini kendi kaynak hedefi olarak görür ve sadece akademik belgelerin peşine düşmez, “günlük ve özel yaşamla ilgili kaynakları elde etmek için özel bir çaba gösterir; bu kaynaklar, günceler,

kadınların kişisel arşivleri, aile evrakları ve arşivleri, mektuplar, kadın örgütleri ve kampanyalarının kayıtları, sanat eserleri özgeçmişleri, biyografiler, slaytlar, filmler, video bantları, çizimler, afişler, efemeralar, sözlü tarih kayıtları ve transkripsiyonları olup kadınlar hakkında başka hiçbir yerde bulunamayacak çok değerli bilgi kaynakları oluşturur. Aynı zamanda kadınlara ait flamaları, rozetleri, madalyaları, kalemleri, tişörtleri de toplar.”

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi vakfı koleksiyonları; kitap, süreli yayınlar, gazete kupürleri, kadın örgütleri ve örgütlenmeleri koleksiyonu, özel arşivler, görsel-işitsel arşiv, kadın yazarlar, nadir eserler ve sanat eserleri başlıkları altında toplanmış ve kullanıma sunulmuştur.

Kurulduğundan beri 310 etkinliğe de imza atan Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi

Merkezi Vakfı, kadın çalışmaları alanında pek çok önemli etkinliğe de ev sahipliği yapmıştır.

Kadınlar ve kadın sorunları için belki de en ciddi sorun “görünmez” olmaktır. Kadınlar hem yaşadıkları sorunlar hem de var olma mücadeleleri açısından tam bir görünür olma savaşı vermektedirler. Tam da bu bağlamda kadının tarihsel birikiminin toplanması ve kullanıma açılması önemli bir alandır. Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı bu anlamda ciddi bir görev üstlenmiş bulunmaktadır. Çalışmalarının her birini hem araştırmacılara hem de ilgilenen herkese açan Kütüphane, aynı zamanda ayakta kalabilmek için kadınların sahiplenişine ihtiyaç duymaktadır. Kadınların vakfın etkinliklerine katılması ve kütüphaneyi kullanması bir sahipleniş biçimi olduğu gibi aynı zamanda hem maddi hem de görsel yayın bağıışı açısından destek beklemektedir.

Flora Tristan

Bir Paryanın Sosyalist ve Feminist Olarak Portresi

Handan Çağlayan

Sendika Uzmanı

19. yüzyılda Fransa'da yaşamış olan Flora Tristan, işçi sınıfı mücadelesi içinde çok özgün bir yere sahiptir. Kaleme aldığı eserleriyle olduğu kadar işçi sınıfının birliği ve kurtuluşu için eylemci kişiliğiyle de tarihe mal olmuş Tristan'ı kendi dönemindeki sosyalistlerden ayıran en önemli özelliği, işçi sınıfının kurtuluşu ile kadının özgürlüğü arasındaki bağa ilk dikkat çeken kişilerden birisi olmasıdır.

1803 yılında Peru kökenli bir babayla Fransız bir annenin çocuğu olarak dünyaya gelen Tristan'ın hayatına ve mücadelesine damgasını vuran önemli olaylardan birisi babasının erken ölümüyle zorlu geçen çocukluğu ve diğeri de kadınlara hiçbir hakkın tanınmadığı bir toplumda kadın olarak yaşadıklarıdır. Burjuva sınıfına mensup bir ailede dünyaya gelmiş olmasına rağmen babasının ölümüyle "parya"ların dünyasına dahil olmuştur. Sınıfsal olarak geçirdiği bu dönüşüm, işçi sınıfının teorisyenlerinden ve eylemcilerinden birisi haline gelmesinde etkili olmuştur. Kaleme aldığı eserleriyle işçi sınıfının birliğini örmeye ve mücadelesini güçlendirmeye

çalışmış; Fransa'da yaşadıklarıyla yaptığı seyahatler esnasındaki deneyimleri, onun bir feminist olarak da farkındalığının artmasına, duyarlılığının gelişmesine ve mücadele etmesine yol açmıştır. Babasıyla annesi arasında yasal evlilik bağının bulunmaması, yasal bir evlilikten dünyaya gelmeyen ve bu yönüyle babasından kaynaklanan hakları kullanamayan bir çocuk olarak Tristan'ın mevcut sistemi ve değerleri sorgulamasında ayrıca etkili olmuştur.

1932 yılında, babasından doğan haklarına sahip çıkmak için Peru'ya giderek orada iki yıl kalmıştır. Bu haklarını elde edememiş olsa da bu seyahatinin sonunda *Bir Parya'nın Yolculukları* isimli eseri ortaya çıkmıştır. Tristan'ın evlilik kurumuna da ciddi eleştiriler yönelttiği eser 1838'de yayınlandığında yayın dünyasının olumsuz yaklaşımına karşın geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmıştır. Eser sadece Fransa'da değil sonraki yıllarda Peru'da da ilgi görmüş sonraki kuşaklardan Peru'lu feministler Tristan'ı Latin Amerika

feminizminin öncüsü olarak kabul etmişlerdir. Tristan'ın bu eseriyle birlikte *Yabancı Ülke Kadınlara İyi Bir Kabul Göstermenin Gerekliliği* adıyla başka bir broşürü de yayınlanmıştır. Broşürde yalnız yaşayan yabancı kadınların, taciz ve tehditlerden korunması için gerekli olan bazı önlemlerden söz edilmekteydi.

İngiltere'ye yaptığı ziyaret sırasında işçi sınıfının koşullarına yakından tanıklık etmiş, fabrika sahiplerinin durumuyla işçi sınıfı mahallelerindeki sefaleti karşılaştırdığı izlenimlerini *Londra'da Gezintiler* adıyla yayınlamıştır. İşçilerin Birliği eserini ise İngiltere'ye yaptığı ziyaretin ardından, 1843 yılında kaleme alan Flora Tristan bu eseriyle bir politik eylemci olarak da tanınmıştır. Bu eser, ütopyacı sosyalistlerin çalışmalarıyla benzerlikler gösterir. Öte yandan onu sadece ütopyik sosyalistlerden biri olarak değerlendirmek eksik kalır. Çünkü Tristan ütopyik sosyalistlerin eserlerini okumuş ve onlardan çok şey öğrenmiş olsa da proletaryanın ve aynı zamanda

kadınların durumlarına ilişkin onlardan çok farklı ve etkileyici çözümler önermiştir. İşçi sınıfının özgürlüğüyle kadın hakları ve kurtuluşu arasında inkar edilemez bir bağ bulunduğunu ısrarla vurgulamış olması çok önemlidir. İşçi sınıfı mücadelesinde birliğin önemini vurgulayan Tristan “bölünmüşseniz güçsüzsünüzdür, kaybedersiniz, her türlü sefaletle ayaklar altında ezilirsiniz. Birlikse güçtür” sözleriyle işçi sınıfı arasında dayanışmayı ve birliği geliştirecek pek çok öneri geliştirmiştir. Proletaryanın kurtuluşuna önem verdiği kadar kadının kurtuluşuna da özel bir önem atfeden Tristan için işçi sınıfının birliği, kadın haklarının tanınmasıyla sağlanabilir. Çünkü işçi sınıfı kadınların eşitsiz konumu nedeniyle kendi içinde de bölünmüştür. Bu bölünmüşlüğü kadın hakları kapatacağı ve bu bir kere sağlandıktan sonra gerisi gelecektir. Kadın özgürlüğü toplumun büyük çoğunluğu için büyük bir iyilik getirecektir.

Bu tür iyimser düşüncelerine rağmen, Tristan içinde yaşadığı toplumun koşulları konusunda gerçekçiydi de. Fransız devriminden sonraki Fransız toplumunda, kadınların herkes için vaat edilmiş olan eşitliği elde edemediklerinin farkındaydı. Fransız devriminin getirdiği eşitliğin, kadınlar için geçerli olmadığını fark etmişti. Yürürlüğe giren yeni “yurttaşlar yasası” eşitlik ilkesini düzenliyordu ama yasayla erkeklerin hakları güçlendirilmiş, buna uygun olarak kadınlarınki oldukça kısıtlanmıştı. Yasaya göre koca her bakımdan karısından sorumluydu; kadın da ona itaat borçluydu. Bu durum onun erkeklerin ayrıcalıkları üzerine eleştirel değerlendirmeler yapmasına yol açmıştır. Tristan mevcut koşullardaki evliliği kölelikle karşılaştırmış ve kadınları “kölenin kölesi” olarak nitelemiştir.

Tristan’ın eserleri ve eylemi, kendi yaşamındaki deneyimlerinden fazlasıyla esinlenmiştir. Sadece yasal dayanağı olmayan bir ailede dünyaya gelmesi değil, 17 yaşında yapmak zorunda kaldığı evlilikte maruz kaldığı şiddet de, toplumsal cinsiyet ilişkilerini sorgulamasında etken olmuştur. Tristan ayrımcılığı sorgulamış kendi hayatında da kadınlar için çizilen sınırları çiğnemekten çekinmemiştir. Sınırları

ihlal etmenin karşılığındaki yaptırımlar ise onu yıldırnamamıştır. Örneğin kadınlar için evlenmemek diye bir seçeneğin bulunmadığı ve ayrılmanın kabul görmediği bir dönemde yaşamıştı ama yaptığı evlilikte maruz kaldığı şiddet, bu kuralları çiğneyerek kocasını terk etmesine engel olmamıştı. Maruz kaldığı şiddet sonucu evini terk ederek annesinin yanına dönmesi, o dönem için son derece radikal bir eylemdi. Yasal olarak boşanma hakkı tanınmamaktaydı ve bu koşullarda evini terk etmesi bir kadın için onur kırıcı bir şey olarak nitelenmekteydi. Flora Tristan, tüm bu bedelleri göze alarak şiddet dolu evini terk etmişti. Tıpkı toplumsal değer yargıları gibi erkeğin yanında yer alan hukuk, çocuklarının velayetini Flora Tristan’a değil kocasına vermişti. Çocuklarını alabilmesi ancak, ayrıldığı eşinin küçük kızına cinsel tacizde bulunduğu ortaya çıkmasıyla mümkün olabilmişti. Durumu öğrenen Tristan adamı şikayet etmiş, mahkeme çocukları anneye vermekle birlikte adamı delil yetersizliğinden serbest bırakmıştı. Serbest bırakılan koca da tıpkı günümüzde sık sık görüldüğü gibi ilk iş olarak kendisini şikayet eden kadının hayatına kast etmişti. Ayrıldığı kocasının kurşunladığı Tristan hayatta kalmayı başarmış ancak kalbine çok yakın bir yere saplanan kurşunu ömrü boyunca taşımak zorunda kalmıştı. Boşanarak çocuklarını yanına aldığı zorlu dönemde hizmetçilik yaparak geçimini sağlamaya çalışan Tristan kadınların sefalet içindeki çalışma koşullarına yakından tanıklık etmiş; emekçi kadınların yaşam koşullarının güçlüklerine ilişkin yakıcı gözlemlerde bulunmuştur. Tüm bunlar onun siyasal düşüncesini şekillendirmesinde, sosyalizm ile feminizm arasında bağ kurmasında etkili olmuştur.

Toplumsal kabul görmenin yolunun, “terbiyeli, edepli kadın” olmaktan geçtiği bir dönemde kendini onlardan ayırarak “parya” olarak nitelemekten çekinmemiştir. Irka, sınıfsal konuma ve cinsiyete dayalı eşitsizliklerin ve sömürünün olduğu bir toplumda, yasal evlilik dışında dünyaya gelmiş bir çocuk, bir melez, şiddet görmek istemediği için eşinden ayrılmış bir kadın, hakları olmayan bir anne ve bir emekçi olarak tüm bu eşitsizliklere ve sömürüye karşı çıkarak kadınların sesi olmayı başarmıştır.

Yıldırabildiklerimizden misiniz ?

Av. Metin İriz

İstanbul Barosu

Okuduğum gazeteyi masaya bıraktım, şöyle başımı kaldırıp, yazıhanemin camına vuran yağmurun sesini dinledim. İçimden bir an dışarıya çıkıp saçlarımı yağmur suyuyla ıslatmak geldi. Sonra benden ısrarla görüşme isteyen kadın öğretmenle randevumu düşündüm. Görüşmeyi bekleyecektim...

Yeniden gazeteme gömüldüm. Şiddet dolu haberleri gördükçe şaşıyorum. Bir toplum, geleceğini böylesi bir şiddet üzerine nasıl inşaa eder, bu toplum çürümeye doğru nasıl hızla yol alır. Her insan bence, Türkiye'nin en büyük sorunu olan şiddet üzerine düşünmeli. Bu toplumun siyasetçileri, toplum bilimcileri, sanatçıları, gazetecileri... Ülkemizin birçok sorunu var, kimine göre eğitim, kimine göre ekonomik ama bence temel sorun "şiddet". Şiddet her yanımızı sarmış durumda ne yazık ki şiddet, toplumsal yapımızın derinliklerine kadar inip, geleneklerimize işlemiş. Bu nedenle sorunlarımızı da çözemiyoruz...

Kadınlara yönelen şiddet!
Çocuklara yönelen şiddet!
Namusta şiddet!
Sporda şiddet!
Ticarette şiddet!
İş yerinde şiddet!
Sevgide şiddet!
Hayatın her noktasında şiddet!
Böylesine içimize işlemiş şiddet!

Konuşa konuşa anlaşabilme özelliğimizi yitiriyor, mafyalaşıyoruz. Yani; kimin gücü kime yeterse... Carl Sagan'ın sürüngenliğimizi anlatan R faktörü teorisine inanıyorum... Keşke insanlara biraz daha güvenebilseydim. İnsan son günlerde içindeki kurdu daha mı çok besledi acaba? Yüreğimi sıkran şiddetin korkunç yüzünü düşünürken, yardımcımın seslenmesi ile

sıyrıldım... Bir kadının benimle görüşmek istediğini söyledi, İçeriye kaldıramayacağı bir duygu selinin altında ezilmiş, üzgün, sanki neden geldim ki der gibi, ne yapacağını bilemeyen, kararsız bir kadın içeriye girdi. İşyerinde kendisine yapılan haksızlıklardan, gereksiz yere açılan soruşturmalardan okulda yapayalnız bırakılmasından, hakkında çıkarılan iftiralarından söz etti. Karşımda bir mobbing mağduru duruyordu. Kimseye anlatamadığı acılarını, gördüğü zorbalıkları, duygusal saldırıları, küçük düşürülmeleri, hakkında çıkarılan asılsız söylentilerle sosyal ilişkilerinin tamamen engellendiğini gözyaşlarına boğularak anlatmaya devam etti. "Kısaca; arkamdan oynanan her türlü oyunla görevimi yapamaz oldum, sürekli ağlama nöbetlerindeyim, yaşama arzumu kaybettim, kendime olan saygım kalmadı adeta cinsel tacize uğramış gibiyim işimden, kendimden, ailemden bile uzaklaştım" diye ekledi. Ama ben sorunu çoktan çözümlemiş biri olarak onu fazla konuşturmamaya gayret ettim. Çünkü karşımda bir mobbing mağduru duruyordu. Karşılaştığı zorbalıklardan sonra büyük bir depresyona girip psikolojisinin bozulduğunu gözlemlemiştim. Yaşadığı acı dayanılmazdı,

kendine güvenini yitirmişti. Büyük bir stres altındaydı. Kendisine bir mobbing mağduru olduğunu söyleyip, hemen bir psikolojik destek almasını önerdim. Ebetteki bu tedavinin yanı sıra hukuki bir süreçte başlayacaktı.

Yardıma bekleyen bu insanı, önce mobbing konusunda bilgilendirmek istedim. Aslında bu tür zorbalıkların oluşmasına izin vermeden, müdahale etmek gerekir ama kişi içinde bulunduğu durumun çok farkında olmayabilir.

Ülkemizde henüz duyulmaya başlayan bu kavramın anlamı duygusal saldırıdır. Bu anlama uygun olarak duygusal taciz, psikolojik taciz, psikolojik terör, yıldırma, zorbalık gibi ifadeler de kullanılır. Mobbing (psikolojik taciz) günümüzün iş yaşamında bir sorun olarak gündeme oturdu. Birçok akademik çalışmaya konu oldu. Türkiye’de henüz kesin çizgilerle tanımının yapılmadığı mobbing; yıldırma mı, duygusal saldırı mı, psikolojik şiddet mi diye tartışılarsun, bence mobbing zorbaların kendilerince tehlike oluşturan kişiye şiddet uygulamasıdır. Gücü elinde bulunduran kişi veya kişilerin, uzun süreli olarak uyguladıkları psikolojik tacizdir. Büyük bir iş gücü kaybına neden olan mobbinge daha çok kadınlar uğramaktadır. Çünkü cinsiyetlerine biçilen roller nedeniyle şiddet uygulamak daha kolaydır.

Mobbinge uğrayanların, genel olarak, ortak özellikleri şunlardır: Kendini işine adan, zeki yaratıcı ve sosyal yönü güçlü insanlardır. Mobbingi uygulayanlar da duygusal zekâdan uzak, ulaştığı makamı hak etmeyen zorbalardır. Mobbingciler yaptıkları işi abartır, bazı işlerin ancak kendilerinin yapacaklarına inanırlar ve sürekli işlerinin çokluğundan ve zorluğundan bahsederler. Böylesi zor görevleri yapacak kimsenin olmayacağını düşünürler. Ayrıca; mobbing uygulayıcıları kendilerinin güç uygulama ayrıcalığına sahip olduklarını düşünürler. Oysa patronlar, işverenler, yöneticiler hiç bir baskıyı, eziyeti, zulmü yapma hakkına sahip değildir, olmamalıdır...

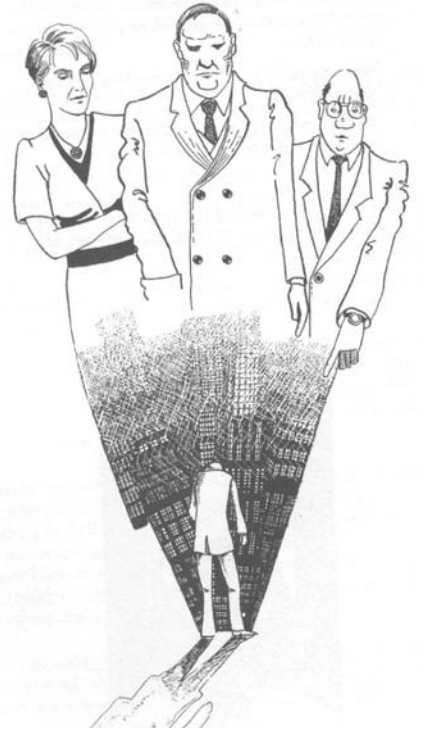
Mobbingin en belirleyici özelliği de sürekli olmasıdır. (en az altı ay) İnsan stresinin

yoğun olduğu ve bazı kızgınlıkların yaşandığı noktalarda söylenen kötü sözlerin bir mobbing oluşturmadığı bilinmelidir. Süreklilik gösteren mobbinge örnek olabilecek bazı davranışlar: İnsanların yüzüne bağırılır, Kişinin kendini göstermesine fırsatı verilmez, sosyal ilişkileri engellenir, asılsız söylentiler çıkarılır, cinsel imalar yapılır, mağdurla konuşulmaz, yalnız bırakılmaya çalışılır, akıl hastası olduğuna inandırılmaya çalışılır, işini yaratıcı anlamda yapması engellenir, Kısaca bireyin (mağdurun) arkasından her türlü oyun oynanır. İşkenceden beterdir mobbing.

Mobbinge uğrayan kişilerde ise yaşama arzusu kaybı, ağlama nöbetleri, uyku bozuklukları, unutkanlık, yoğun bir depresyon görülür...

Mobbinge uğrayan kişilerin şunlara dikkat etmeli; Zorbayla her görüşmesinde mutlaka yanında bir arkadaş, bir güvenilir kişi olmalı, yaşadıklarını günü gününe not etmeli, bazı bilgileri elektronik posta yoluyla iletmeli, her şeyden önemlisi de psikolojik ve hukuki açıdan destek almalı. Doktora gidip tedavi olmalı ve tedavinin bir belgeleme süreci olduğunu unutmamalı.

Sevgili mobbing mağdurları, yalnız değilsiniz, kendinizi güçsüz hissetmeyin, kendinizi suçlamayın. Bu konuya duyarlı yaklaşan birçok kurum ve kişi var. Unutmayalım ki insan, haklarını korumaya çalıştıkça insandır!

Cinsiyet Eşitsizliği ve Okullarda Cinsel Taciz Gaziantep Örneği

Elif BEZGİN

Gaziantep Kadın Sekreteri

Ayrıcalıkların, eşitsizliklerin yaşandığı ülkemizde insanlar değişik birçok olayla karşı karşıya kalıyor. Ülkemizde yaşanan yokluklar ve yoksulluklar ve geleneksel toplumsal değer yargıları kadınlar üzerindeki baskıyı daha da gün yüzüne çıkarıyor. Hem günlük yaşamda hem de iş yerlerindeki baskılar, kadınlar üzerinde yaşamı çekilmez kılan baskılara dönüşmesi ile bir taraftan da toplumdaki ekonomik baskılar ve işsizlik, kadınların üzerinde ikili baskıya dönüşüyor. Evde kocası, kardeşi ya da babası tarafından baskıya maruz kalan kadın aynı zamanda toplumsal baskıları da derinden yaşıyor. Bu

İşsizlik, yoksulluk, eşitsizlik, dilini kullanamama ve toplumsal geleneklerden kaynaklanan ve baskılar sonucu, kadın kimliği üzerinde bir de doyurulmamış cinsellik, insan tutkularını harekete geçiren bir yıkıcı edime ve sonuçta saldırganlık, taciz, kadın kimlikleri üzerinde cinsel baskıya dönüşüyor.

baskılar birleşince, bu çifte sömürü ve çifte baskının kadını çaresiz bırakmasının bir yazgı olmadığını anlamak gerekiyor.

İşsizlik, yoksulluk, eşitsizlik, dilini kullanamama ve toplumsal geleneklerden kaynaklanan ve baskılar sonucu, kadın kimliği üzerinde bir de doyurulmamış cinsellik, insan tutkularını harekete geçiren bir yıkıcı edime ve sonuçta saldırganlık, taciz, kadın kimlikleri üzerinde cinsel baskıya dönüşüyor.

Toplumda kadının rolü erkek egemen zihniyet tarafından küçük yaşta belirleniyor. Cinsiyetçi yaklaşım, kadına biçilen rol geçmişten süregelen kadın ezilmişliğini aratmayacak düzeydedir. Toplum tarafından kadınlar, büyük yükler taşımaya küçük yaşta alıştırılıyor.

Erkek egemen zihniyet, bütün toplumsal evrelerde kadın emeğini, kimliğini, dilini ve bedenini sömürü aracı haline getirirken aynı zamanda sömürü sistemini ve farklı inanç, kültür, kimlik ve özgürlükleri de kadın şahsında boğmayı politika haline getirmiştir.

Özellikle kadının çalışma yaşamında daha etkin, yaygın olarak yer almasıyla egemen zihniyet ve onun temsilcisi, kadın emeğini daha da sömürürken kadının kimliği, cinsiyeti üzerinden baskılayarak varlığını devam ettirmektedir. Bu çark yüzyıllardır bozulmadı. Kayısı bahçesinde, fındık alanında ve pamuk tarlasında kadın emeği hep yok sayılmış ve ucuz iş gücü olarak görülen kadına ev, çocuk ve kocanın yükü de bindirilerek kadın teslim alınmak istenmektedir. Bu yaklaşım ve zihniyet ezilen kadının kimliğini yok saymaktadır.

Kadının eşitsizliğini eğitim alanında, sosyal alanda, kültürel alanda, çalışma alanında ve örgütlenme alanında daha da çarpıcı şekilde yaşamaktayız. Kadın eşitsizliğinin ve ezilmişliğinin günümüz toplumunda devam ettirilmesi kadın tarafından iyi yorumlanması gereken bir durumdur. Kadını boyun eğen ve teslim olan ve çaresizliğe iten egemen ve cinsiyetçi zihniyet kamusal alanda da

her gün biz kadınları baskılamaktadır. Kimliği, cinsiyeti ve kendisine biçilen rol üzerinden çalışma yaşamında kadınlar her gün eşitsizliğe uğrarken pozitif bir yaklaşım mevcut değildir.

Çevremizde ve ülkemizde politikada, yönetimde, sermaye çevrelerinde, ihalelerde, siyasette sürekli kadının komplo aracı yapılması, bu çevrelerin iktidarlarını devam ettirme hırsları uğruna kadını metalaştırması da kadın şahsında insanlığın düşürülüşünü netleştirmektedir. Kadınlar üzerinde kendi yaşam ve iktidarlarını devam ettirmek isteyen anlayış çalışma ve toplumsal yaşamın her anında yaşamı kadına dar etmektedir.

İlimiz Gaziantep'te geçen öğretim yılı içinde yaşanan ve öğrencileri tarafından tacizle suçlanan bir müdür yardımcısının bu iddialara rağmen görevine devam etmesi bir yana, olayın araştırılması aşamasında tacize uğradığı iddia edilen kız öğrencilerin anneleri araştırılmıştır. Kız öğrencilerin kısmen suçlanma eğiliminin kamusal alanda da kadına cinsiyetçi yaklaşımın devlet kurumlarında ne kadar yaygın olduğu gerçeğini ve devletin gerekli kurumlarının da yetersizliğini bize göstermiştir

Yine geçen aylarda Gaziantep'te bir lisedeki kadın müdür yardımcısının kendi okul müdürü tarafından taciz ve baskıya maruz kaldığı iddiası ise daha da çarpıcıdır. Okul Müdürü, "O kadınlığını ve dişiliğini kullanıyor, yapması gereken işleri başkalarına yaptırıyor" şeklinde hakarete bulunduğu gerekçesiyle

kınama cezası ile geçiriliyor. Ama asıl mağduriyeti, kimliğinden, cinsiyetinden dolayı tacize ve baskıya uğradığını iddia eden aynı, zamanda savcılığa başvuran kadın müdür yardımcısı ikinci kez yaşadı. Kendisinin taciz edildiğiyle ilgili iddialarını ispatlayamadığı için maaştan kesme ile cezalandırıldı ve “soruşturmanın selameti” gerekçesiyle 90 km. uzaklıktaki İslahiye İlçesine gönderildi. Bu ve buna benzer olayları nasıl okumak gerekir?Erkek egemen bir toplumda erkeklere pozitif ayrımcılık. Taciz suçtur ama ispatlandığında(!).Bu yüzden üçüncü bir kişinin olduğu bir ortamda yaşanırsa şikayetçi ol, aksi takdirde sakın konuşma (bu arada tacizci de üçüncü kişinin olmasını kollayıp öyle tacizde bulunacak ya!).Eğer kamusal alanda çalışacaksan her türlü şiddeti kabul edeceksin, susmasını bileceksin, yoksa elinin hamuruyla ne işi var kadının kamusal alanda, gidip üç çocuk doğursun, evinin kadını olsun....

Olayın başka bir boyutu ise kadın müdür yardımcısının sürüldüğü ortamdaki önyargılar. Öyle ki cinsiyet ayrımcılığına dayanan, kadını cinsel bir meta olarak gören erkek egemen zihniyet o ortamda kadını sindirme, ötekileştirme eylemlerine de girecektir.

Bu durumda Gaziantep’te kadına eşitsizlik, taciz, baskı ve tecavüz kültürünün meşrulaştırılması ve yaygınlaşması bizzat devlet yetkilileri eliyle gerçekleştirilmiş olmuyor mu? Bu soruyu tüm kadınlar kendilerine bir kez daha sormak durumunda kalmışlardır. Eğitim camiasında bu iki durum şiddetle lanetlenirken, Milli Eğitim’deki kadına cinsiyetçi, tacizci yani erkek egemen zihniyetine denk düşen yaklaşım tüyler ürperticidir. Bizler biliyoruz ki bu iki olayda da erkek korunmakta, kadın ise kamusal alanda eşitsizliğe maruz kalmakta, kimlik ve cinsiyetinden dolayı mağdur edilmekte, erkek egemen zihniyeti iktidarını sürdürmeye devam etmektedir. İlimizde hiçbir kadın öğretmen, kız öğrenci, kadın veli kendisine karşı geliştirilen taciz, baskı, tecavüz ve eşitsizliklere karşı direnme ve hak arama

iradesini beklemek mümkün olmayacaktır.

Yeni Anayasaya kadına pozitif ayrımcılık koymakla böbürlenen hükümetin de nerede durduğunu Gaziantep’teki bu iki soruşturma ele vermiştir. Yine Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürü’nün okul müdürleri toplantısında “okulları cazip hale getirelim, özellikle kız öğrencileri eğitime katmalıyız, yoksa kız öğrenciler mağdur edilip, baskıya, şiddete uğruyor. Gerçi bazıları da hak ediyor.” dediği ile ilgili iddiaları yukarıdaki okullarda yaşanan taciz, baskı, erkek egemen zihniyetinin nereden beslendiğini bize göstermektedir. Bir kez daha Gaziantep’te kadına baskıcı, eşitsiz, tacizci, tecavüz kültürü ile yaklaşım meşrulaştırılmıştır. Hele de eğitim alanında bu yaşananlar çalışma yaşamında, toplumsal düzlemde ve gelecekte de kadının kimlik inkarının, cinsiyetçi ve baskıcı zihniyetin devam edeceğini göstermektedir. Ama unutmamak gerekir ki, yaşamda bir tek varlık bile eşitsizliğe, baskıya, tecavüze, tacize, haksızlığa ve inkara uğruyorsa yaşamı mutlu ve güzel kılmak mümkün değildir. Toplumun kurtuluşu, özgürlük, eşitlik kadının özgürleşmesi, kadının kurtuluşu ile mümkündür.

Hep birlikte tacizci, tecavüzcü, baskıcı, cinsiyetçi ve erkek egemen toplumuna karşı mücadele etmekle mükellefiz.

657'nin Tasfiyesi ve Kadın Memurlar

Emine Aydemir

Samsun Kadın Sekreteri

657 DMK (Devlet Memurları Kanunu)'nda yapılması düşünülen değişikliklerle toplumsal cinsiyet eşitsizliği yeniden üretiliyor.

Ülkemizde kadınların yoğun olarak çalıştıkları kesim kamu kesimleridir. Kadın işi, erkek işi ayrımı tüm sektörlerde olduğu gibi kamu sektöründe de etkisini sürdürmektedir. Kadın toplumsal rolü nedeniyle ev hayatı ile iş hayatı arasında denge kurmak zorunda olması, kadınların annelik, eşlik rolünün bir uzantısı gibi değerlendirilen öğretmenlik, hemşirelik, sekreterlik gibi mesleklere yönelmesine neden olmuştur. Bu işlerin daha çok alt kademelerinde yoğunlaşmışlardır. Kadınların istihdam alanındaki eşitsiz konumu bu alandaki yapısal ayrımcılık tarafından da desteklenmektedir.

Toplumsal rol algısını içselleştiren kadın, belli bir eğitim almış olsa bile toplumun kendisine biçtiği kadınlık ve annelik rolüne uygun davranıp “asli” görevinin bu olduğu kabulünü aşamamıştır. Bu algılayış işveren tarafından da aynı biçimde kabul edilmekte, buna uygun tutum ve davranışlar sergilemektedir. Ev ve aile hayatının sorumluluklarının

yükünü taşıyan eğitim emekçisi kadınlar iyi anne, iyi eş ve iyi öğretmen olma baskısı altında kendilerini geliştirme, meslek alanında ilerleme, kariyer yapmak ve sendikal faaliyetlere katılma konusunda ciddi sıkıntılar yaşamaktadır.

Kamusal hizmetlerin tasfiyesi ve kamu kuruluşlarının özelleştirilmesine yönelik yapılan yasal değişiklikler bu alanda çalışan binlerce kamu emekçisi kadının da iş güvencesini ortadan kaldırmaktadır. Tüm emekçileri olumsuz etkileyen bu uygulamalar, eğitim emekçisi kadınları cinsiyetçi boyutuyla ok daha fazla etkilemektedir.

Esnek ve kuralsız çalışma getirilerek iş güvencesi ortadan kaldırılmaktadır. Bu madde uyarınca tespit edilen çalışma saat ve süreleri ile görev yeri belli olmaksızın çalışabilmesi mümkün hale getirilerek esnek istihdam artık yasal hale getirilmektedir. Bu değişikliklerle bir memur birkaç farklı konumda çalıştırılabileceği gibi, 8 saatlik çalışma süresinin dışında farklı şekillerde çalıştırılabilecektir. İşyeri tanımı ortadan kalkacak, kamu emekçileri belirsiz koşullarda

Çalışma hayatının yanı sıra ev işlerinde ve çocuk bakımından sorumlu tutulan kadınların yaşam koşulları iyice zorlaşacak, çalışma günü, çalışma saati, tatili belli olmayan bir iş düzenine boyun eğmek zorunda kalacaktır.

çalışmaya zorlanacak, kamu emekçilerinin tüm hayatları alt üst edilecek ve dayanışma ilişkileri yok edilerek, sendikalar etkisiz hale getirilecektir.. Çalışma hayatının yanı sıra ev işlerinde ve çocuk bakımından sorumlu tutulan kadınların yaşam koşulları iyice zorlaşacak, çalışma günü, çalışma saati, tatili belli olmayan bir iş düzenine boyun eğmek zorunda kalacaktır.

Sözleşmeli istihdama geçildiğinde evlilik ve hamile kalma çalışmasının önünde engel olarak gösterilerek, çocuk sahibi olma işini kaybetme nedeni olarak görülerek kadın istihdamında azalmalar görülecektir.

Performansa göre değerlendirme esas alındığında kadınların doğum ve benzeri durumlarından dolayı çalışma yaşamlarına verdiği aralar, değişen teknoloji ve organizasyon biçimlerini takip edememeleri niteliksiz eleman konumuna düşürerek çifte sömürü daha da derinleşecektir.

Düzensiz iş koşullarında aile yaşamını sağlıklı sürdürmesi zorlaştığından kadın emekçilerin işten atılma, işten ayrılma oranında ciddi bir artış yaşanacaktır.

Gerek yapılan araştırmalarda gerekse basına zaman zaman sızan haberler gösterdi ki kadınlar işyerlerinde cinsel tacize maruz kalıyor ve bu tacizci bazen de işyerlerindeki amirlerden görüyorlar. İş akdinin amirin iki dudağı arasına sıkıştırılarak tacizlerin üstü örtülmeye çalışılmakta, kadın çalışanların işlerine son verilmesi korkusuyla bu duruma sessiz kalmaları sağlanacaktır. Ve yaşadığı travma kadın emekçilerin işyerinde mutsuzluğuna ve işten soğumasına neden olacaktır.

Bütün bunlara dur demek için eğitim çalışmaları, bilgilendirme toplantıları, afiş gibi araçları kullanarak uygun ve doğru bilgilendirme zaman geçirmeden yapılmalı ve kadın emekçiler bu çalışmaların içine çekilmelidir.

Kamusal hizmetlerin tasfiyesi ve kamu kuruluşlarının özelleştirilmesine yönelik yapılan yasal değişiklikler bu alanda çalışan binlerce kamu emekçisi kadının da iş güvencesini ortadan kaldırmaktadır.

Kadınlara Karşı Savaş, Hem “Barışta” Hem “Savaşta” Sürüyor...

Dr. Müge Yetener

Yüzyıllardır kadınlara karşı tekrarlanan erkek şiddetini bir 25 Kasım'da daha dile getiriyoruz.

Kadınlar dünyanın her yerinde birbirlerine benzer nedenlerle ve aynı gerekçelerle sistematik erkek şiddetine maruz kalıyorlar. Kocaları, erkek kardeşleri, babaları, ayrıldıkları eşleri tarafından dövülüyor, tecavüze uğruyor ve öldürülüyorlar. Ortak neden “kadın olmak”...Erkekler tarafından emeklerinin, bedenlerinin ve cinselliklerinin tutsak edilmek, denetlenmek istenmesi. Kadın katilleri aynı mantığın hukuktaki bir uzantısı olarak haksız tahrik indiriminden yararlanıyorlar.

Kadına yönelik erkek şiddeti kriz, yoksulluk ve savaş koşullarında katmerleşiyor, perçinleniyor. Krizde ilk işten çıkarılanlar kadınlar oluyor. İşsiz, parasız bu nedenle “erkeklikleri incinmiş” erkekler, yoksulluklarının nedenini sistemde

arayacakları yerde karılarını dövmeyi, öldürmeyi daha kolay, daha “zararsız” buluyorlar. Öyle ya sistemle ve insanca yaşama koşulları için mücadele etmek bir bedel gerektiriyor. Kadınları öldürmenin ise bir bedeli yok. Haksız tahrik indirimiyle az bir ceza ile kurtulmak son derece kolay. Hem böylece “erkekliğe halel gelmemiş” ve yeniden üretilmiş oluyor.

Binlerce yıldır kadınları cinsel nesne, ucuz ve görünmeyen emek olarak tutsak etmek için erkek egemenliğince kadınlara karşı kanlı bir savaş yürütülüyor. Kadın katliamları cahilliğin, sapıklığın, “kültürel geriliğin” değil, kadın bedeni üzerindeki erkek tahakkümünün, kadın emeğine el konmasının sistematik sonucu olarak “barış” zamanlarında da sürüyor. Kadın bedeninin sahiplenilmesi, alınıp satılan, değiştirilen bir mal olarak görülmesi kadınlara yönelik cinsel saldırıları ve tecavüzü artırıyor, meşrulaştırıyor. Basının cinsel taciz ve tecavüzlerde kullandığı dil ve olayın sunumu, kadının onuruna ve bedenine yönelik saldırıyı bir cinsel eylem gibi gösteriyor ve pornografikleştiriyor. Televizyon dizilerinde tecavüzler sıradanlaştırılıyor, suçluyu caydırmayı değil, kadını korkutmayı amaçlıyor. Skeçlerde tecavüz bir güldürü konusu yapıp kadınlar aşağılanıyor, cinsel suçlar olağanlaştırılıyor, gülünebilir, sıradan olgular olarak içselleştiriliyor. Gündelik hayatın her alanında üretilen sistematik erkek şiddeti, kadın düşmanlığı ve cinsiyetçilik savaşlarda görünür oluyor.

Savaşlar dünyanın her yerinde; Bosna'da, Ruanda'da, Afganistan'da, Irak'ta ve Kürt

illerinde kadınlar için tecavüz, memelerin kesilmesi, cinsel organların dağlanması gibi cinsel saldırıların yaşanması demek olmuştur. Barış zamanlarında kadın bedenine yönelik sahiplenme ve namus anlayışı, vatan toprağının kadın olarak tasarlanmasıyla, vatanın namusunu korumak, düşman toprağını ise fethetmek, işgal etmek anlamına gelmiştir. Böylece kadınlara yönelik tahakküm, kadınlaştırılan düşmana ve toprağa da yönelir. Savaşta kadınlara yönelen cinsel saldırı ve tecavüzler sadece “düşman dölünü” ve kadınları değil, aynı zamanda namus kavramı üstünden, saldırılan erkeklerin erkekliklerini de hedef alır.

“Fethedilen”, saldırılan topraklar ve insanlar kadınlaştırılarak ötekileştirilir, “şey”leştirilir.

Milliyetçilik ve militarizm, cinsiyetçilikten ayrı düşünölemeyecek kadar iç içedirler. Cinsiyetçilik militarizmi üretir, militarizm ise cinsiyetçiliği pekiştirir ve yeniden üretir. Kadınlar için barışın anlamı ve önemi, “öz”leri

gereği barışçı olmalarında değil, militarizmin kadın düşmanlığından türemesindedir.

Savaş; öldürölen, tecavüz edilen kadınlar olduğu kadar, mayınlarla sakatlanan, top mermileriyle havaya uçurulan minik bedenlerdir.

Ceylan’ın top mermisiyle parçalanan, Zeynep’in patlatılan mayınla sakatlanan bedenleri bizi insanlığıımızdan utandırıyor. İnsan kalmakta kararlı olmak; milliyetçilik, ırkçılık, kadın cinayetlerine, kadına yönelik şiddete karşı çıkmak ve barışın ve şiddetten arınmış bir dünyanın yeşermesine katkıda bulunmaktan geçiyor. Yoksa bu vahşeti görmenin ve işitmenin tedirgin edici tanıklığı hepimizin masumiyetini sonsuza dek örtecek. Gerçeklik olarak önümüze serilen resmin ardına bakabilmek cesaret gerektiriyor. Başka bir dünyanın mümkün olduğuna inanmak için önce gerçeğin penceresinden bakmak gerekiyor, Aksi halde insan kalabilmek ve ruh sağlığını korumak imkânsız olacak.

Kadına Yönelik Şiddet

Kadına uygulanan şiddet türlerinin başında %84 ile sözlü(hakaret), %78,9 ile fiziksel şiddet gelmektedir.

Gülistan Taşkiran

İstanbul 4 Nolu Şube Kadın Sekreteri

Şiddet, güç ve baskı uygulayarak insanların bedensel veya ruhsal açıdan zarar görmesine neden olan bireysel veya toplu hareketlerin tümüdür. Bedensel ve ruhsal tanımlamasını daha da açarsak şiddet fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddet alt başlıklarıyla sıralanabilir.

Şiddetin kaynağına inildiğinde, şiddet ezen-ezilen ilişkisinde yani iktidar ilişkisinde kendini gösterir. İktidarın kendini kabul ettirmesi güçle, güç ise şiddetin her haliyle gerçekleşir. Doğa dengesini; gücünün güçsüzü yok ettiği “tıpkı bir aslanın yaşamak

için bir ceylanı parçalayarak yok etmesi” gibi bir sistem içersinde sürdürür. Buradaki güç, yalnızca yaşamak ve türünü devam ettirmek için vardır. Oysa iktidar ilişkisini sürdürmek adına kullanılan güç bu değildir, buradaki güç ezen-ezilen arasındaki ilişkinin devamı için kullanılan güçtür.

Artı değer in oluşması-özel mülkiyet in gelişmesi ve doğal toplumdan erkek egemen topluma geçişle iktidar araçlarını oluşturan erkeğin; gücü elinde tutabilmek için kadının iradesini kırıp onu teslim alabilmek adına kullandığı yegane araç şiddet ve

türleridir. Erkek egemen sistem kullandığı şiddetin kendisine sağladığı olanaklardan devamlı faydalanabilmek için şiddeti tepki toplamadan sorunsuzca kullanma araçlarını da geliştirmiştir. Toplumı oluşturan tüm kurumlar el birliğiyle şiddetin kadını esir almasında kullanılmıştır. Aile, din, eğitim, gelenek, görenekler, yasalar ve medya en etkili kullanım araçlarıdır. Tüm dinlerin birbirinden ayrışan noktaları bulunmasına rağmen kadını ve kadının cinselliğini denetim altına almada ortaklaşması, eğitimin tamamen kadına ve erkeğe biçilen cinsiyetçi rollerin öğretilmesi üzerine kurgulanması, yine ailenin de kadını ikinci sınıf olarak gören bireyleri yetiştiren en küçük kurum olması erkek egemen sistemin kadın üzerinde kurduğu iktidarında kurumları nasıl kullandığının göstergesidir.

Eski Roma'da erkeklere "içki içen, sokakta gezen" eşlerini öldürme hakkı verilmişti. 1200'lü yıllarda İngiltere'de yasalar erkeklere "doğru yoldan çıkan eşini dövme" "hakkı" veriyordu. Günümüzde kadına yönelik şiddeti yasalarında suç olarak belirten "modern" ülkelerde dahi her 3 kadından birinin şiddete maruz kalması fiili durumun bunun aksi olduğunun kanıtıdır.

Kadına yönelik şiddetin ortak amacı kadının iradesini kırmak ve onu denetim altına almak olduğundan amaçlar ortaklaşınca şiddeti de şiddet biçimlerini de birbirinden ayırmak güçleşmektedir. Ancak, kadına uygulanan şiddeti uygulama biçimleri açısından farklı başlıklara ayırabiliriz. Bunlar; fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet biçimleridir.

FİZİKSEL ŞİDDET:

Şiddetin en belirgin ve toplumun tamamı tarafından kolayca tanımlanan şeklidir. Kolayca tanımlanmasına karşın kadınların ifade ederken sıkıntı yaşadıkları ve utanç duydukları, gizlemeyi tercih ettikleri bir şiddet türüdür. Tekme, tokat, itme, yumruklama, çürükler, bıçak, bedeninde sigara söndürme kadına yönelik şiddet türleridir.

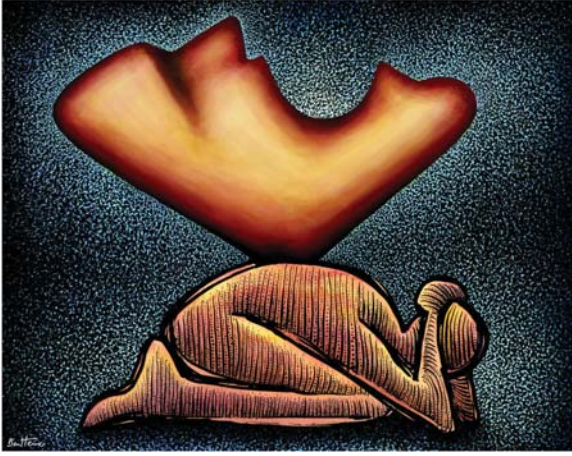

PSİKOLOJİK ŞİDDET:

Tüm istismar biçimleri biçimlerinde duygusal, psikolojik sonuçlar oluşur. Psikolojik şiddette kadın korkuyu öğrenir, bağımlılığı artar ve kendilik algısı bozulur. Duyguların ve duygusal ihtiyaçların, şiddetin amacıyla karşı tarafa baskı uygulayabilmek için tutarlı bir şekilde istismar edilmesi, bir yaptırım ve tehdit aracı olarak kullanılmasıdır. Örneğin sevgi, şefkat ve destek gibi duygusal ihtiyaçların ihmal edilmesi, kadını arkadaşları ve aile bireyleri arasında aşağılayıcı ve küçük düşürücü davranışlarda bulunmayı içerir.

CİNSEL ŞİDDET:

Savaşlarda toprak, ülke veya etnitesiteyle özdeşleştirilen kadın bedeni, tamamen ele geçirmenin de aracı olarak görülmektedir. Kadınlara tecavüz edildikçe özdeşleştirilenler de teslim alınacaktır. Ancak sadece savaşlarda değil savaşın olmadığı durumlarda da kadına yönelik uygulanan tüm şiddet biçimlerinin temelinde bu mantık yatmaktadır. Kadının rızası ve istediği dışında cinsel içerikli her türlü söz ve davranış, zorla cinsel ilişkiye girme, istemediği türde cinsel ilişkiye zorlama, yetersizlikle kendini gösteren cinsel suçlama cinselliğin tehdit, sindirme ve kontrol etme amacıyla kullanılması kadına yönelik uygulanan cinsel şiddet biçimleri arasında yer alır.

Cinsel şiddete maruz kalan kadınların mağduriyetinin ortadan kaldırılması gerekirken kadının kıyafetinin ve davranışlarının sorgulanması onun daha fazla mağdur edilmesine yol açmaktadır. Bu da kadının taciz ve tecavüzü açıklamasının önündeki en büyük engellerdendir. Burada örnek olarak Hitit kanunlarından günümüze kadar değişmeden kendini koruyan ve her daim erkeğin cezalandırılmasını engelleyen madde olarak “tecavüze uğrayan kadının bağırıp-bağırmaması” karşımıza çıkmaktadır.

EKONOMİK ŞİDDET:

Parayı elinde tutan erkeğin bunu kadının üzerinde bir yaptırım aracı olarak kullanmasıdır. Mağdur ve kendine bağımlı bırakma, şiddetin farklı bir biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadınların ekonomik güce, kaynaklara ve olanaklara ulaşması konumu ne olursa olsun dünyanın her tarafında engellenmektedir. Bu durum kadınların Ekonomik kaynakların ve paranın kadın üzerinde bir yaptırım, tehdit ve kontrol etme aracı olarak kullanılmasıdır. Kadını kamusal alan dışına iterek evin içine hapseden erkek egemen sistem, kadının erkeğe bağımlı olmasına yol açmıştır. Ekonomik şiddet davranışları kadının çalışmasına izin vermeme, istemediği işte zorla çalıştırma, çalışıyorsa iş hayatını olumsuz etkileyecek kısıtlamalar getirme, çalışma yaşamında ilerlemesine engel olma, kişinin maaşına, gelirine, mal varlıklarına el

koyma, yiyecek / giyecek gibi ihtiyaçlarını almasına izin vermeme, ailenin tasarrufları, gelir ve giderleri konusunda bilgi vermeme, aileyi ilgilendiren ekonomik konularda kadının fikrini almadan tek başına karar verme, kadının ev ekonomisine katkısını kabul etmeme, ortak miras, mal-mülk konusunda ayrımcı davranışlar sergileme ve bu davranışları boşandıktan sonra da devam ettirmektedir.

Fiziksel yada cinsel saldırıya maruz kalan kadın aynı zamanda psikolojik travma yaşamaktadır bu nedenle kadının gördüğü şiddet biçimlerini birbirinden ayırmak güçtür. Yada işyerinde cinsel saldırıya uğrayan kadın bunu açıkladığında işinden olma tehdidiyle karşılaşmakta ekonomik olarak yaşamını devam ettirmekte zorlanmaktadır. Yalnız yasalarda değil evde, sokakta, işyerinde yani toplumsal hayatın her alanında kadının maruz kaldığı cinsiyetçi yaklaşımları ortadan kaldırmak gerekir. Bizler de sendikalardan başlayarak hayatın her alanında şiddet öğelerine ve ayrımcı uygulamalara karşı daha aktif mücadele yöntemleri geliştirmeliyiz. Ancak o zaman kadının gördüğü tüm şiddet biçimleri son bulabilir.

İnadına İsyan

İnadına Özgürlük

ne iffetli ne iffetsiz...

ayşe düzkan

gazeteci

yükselen bir kahkaha, açılmış bir düğme ya da kısa bir etek karşısında kalkan kaşlar, sallanan işaret parmağı, insan yanlış bir şey yaptığına inanmasa bile içinde yükselen mahcubiyet, sıkıntı. onlar iffet diyorlar; o duygu, o kavram bir kadının ne kadar sık takılır ayağına.

iffet, namustan farklı. biz namusu dürüstlük ve adalet duygusu, yani başkasının hakkına göz koymamak olarak anlarız, onlarsa iffet olarak, yani bir kadının bedeninin “kullanılmışlığı”.

çünkü onlar kadın bedenini kullanılabilecek bir nesne olarak görür. dikkat edin, genellikle “et” diye söz ederler, bizim ten olduğunu bildiğimiz şeyden. et, sofrada tükettiğimizdir, ten duyguları olan bir bedeni örten, duyuları olan bir organ. insana dair bir şey.

ister aşık olduğunuz adamla, kendi iradeniz doğrultusunda birlikte olun ister tecavüze uğrayın, kaybolan iffetinizdir. birinde büyük ihtimalle mutlu diğerinde kesinlikle dağılmış olmanızın önemi yok ki. sizin vücut bütünlüğünüz onlar için iffettir.

o yüzden, bir cinsel ilişkinin, temasın iki tarafın da rızasına dayanıp dayanmadığının bir önemi yoktur onlar için. iffet, kadının bedeninin, onun rızasını ve iradesini yok

sayan bir biçimde etiketlenmesidir. iffet, sahibiniz olduğu varsayılan erkeğin sizin bedeninizin üzerindeki tasarruf hakkıdır.

öte yandan, mesela abdurrahman dilipak, hüseyin üzmez'in istismar ettiği çocukla ilgili “ama nikahına alacakmış niye konu büyütülüyor” derken aynı noktadan hareket eder ama biraz başka bir şeyi kasteder. bir kız çocuğunun bedeninin ‘kullanılması’ büyüdüğünde bir erkeğini ona sahip çıkmasını engelleyecekse sorun vardır. ama o erkek kadına sahip çıkıyorsa, bir sorun yoktur. o çocuk/kadın iffetini kaybetmez. kadınların erkekleri istemesi, bir tercih yapması söz konusu olmaz. iffetiyle bir sahip aramaktır ona düşen.

aynı anlayışın daha az vahşi biçimlerine de rastlıyoruz. hayatı boyunca birden fazla erkekle birlikte olmuş kadınların küçümsenmesi, kadınların, bir erkekle birlikte olurken evlilik teklifi beklentisi içinde olması, tektaşlar, kırmızı kurdeleler hep ayın rezil anlayışı temsil ediyor: bir kadının bedeni kullanılacak bir nesnedir ve her nesnenin az kullanılmışı makbuldür.

bizse, bedenimizin arzulanabilir ama aynı zamanda arzulayan bir benlik taşıdığını

biliyoruz. erkeklerin bedeninin de arzulanabilir olduğunun, bizim de arzularımız ve başka duygularımızın olduğunun farkındayız. o yüzden gözümüzü bile kırpmadan ‘biz iffetsiziz’ diyoruz. hayatımız boyunca tek bir ilişki yaşamamış olsak bile. çünkü bunu sadece kendi arzumuz dolayısıyla yapacağımızı biliyoruz. iffetsizim demek bu beden benimdir ve onunla istediğimi yaparım anlamına geliyor.

biraz tarih

1989 yılında kadın hareketinin gündeminde 438 sayılı yasa vardı. bu, tecavüze uğrayan bir kadının, seks işçisi olduğunun kanıtlanması halinde tecavüzcülerin cezasında indirim öngören maddeydi. 438. maddenin kalkması için kadın hareketi gösteriler, eylemler yaptı. ve o gösterilerde “ne iffetli ne iffetsiz biz kadınız” sloganı kullanıldı.

aynı madde için yapılan yürüyüşlerde pek çok kadın üzerinde “iffetsiz” yazan alın bantları taktı. işte oradaki ‘iffetsiz’in anlamı da buydu; onların gözünde iffetli veya iffetsiz

olduğundan bağımsız olarak varlığını her kadına yönelik saldırıya siper etmek. hrant dink öldürüldüğünde “hepimiz hrantız, hepimiz ermeniyiz” demek gibiydi bu.

kadınları, birlikte olduğu erkeklere, o birlikteliklerin belediye veya imam iznine sahip olup olmaması göre değerlendiren zihniyet, kadın bedenine yönelik her türden cinsel saldırıyı küçümsemeye ve gerekçelendirmeye hazır. “evet tecavüze uğramış ama o da biraz iffetsizdir” demeye mesela. derken, her tecavüze uğrayanın iffetsiz olduğu için buna layık görüldüğü varsayımı geliyor. “herkese yapılmıyor bu, öyleyse....”

son olarak, tecavüze uğrayan bir kadının artık iffetsiz olduğu ve iffetsiz bir kadının yaşama hakkı olmadığı noktasına varır ve tecavüze uğrayan bir kızın kendi kendisini öldürmesini sağlar.

iffet ve ona sahip çıkanlar o kadar çok cinayetin sorumlusu ki...

“Bildiğimiz Üniversite”nin Sonu ya da Kapıdaki Distopya: Neoliberal Üniversite

Sibel Özbudun

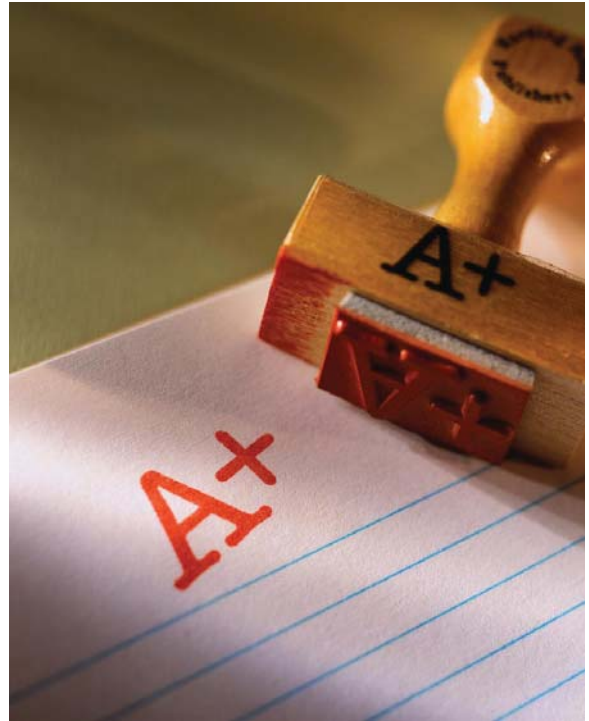
“İkinci dalga liberalizm” olarak da tanımlayabileceğimiz (neoliberal) “serbest piyasacılığın”, 19. yüzyıl liberalizminden (hem iktisadî, hem de siyasal) önemli bir farkı olduğu kanısındayım.

19. yüzyıl liberalizmi, karşıtının/muarızının yani işçi sınıfının, emekçi kesimlerinin varlığının ve “farklılığının” önkabulü üzerine temellenmekteydi. Bir başka deyişle, 19. yüzyıl liberalizmi, kendi varlık temellerine, ideolojisine, anlamlar dünyasına sahip bir “sömürülen sınıf”ın varlığını (ve “bu haliyle” varolma hakkını) tartışmaya açmıyordu. Onu nasıl denetleyeceği, bastıracağı, korkutacağı, kandıracağı, sırtından daha fazla artıdeğer elde etmek üzere daha çok çalıştırılacağı vb. elbette gündemindeydi, hatta daha doğru bir deyişle birincil gündem maddesini oluşturuyordu; ama onu “eritmeyi”, “yok etmeyi” aklından geçirmiyordu.

19. yüzyıl liberalizmi, bu yaklaşımını 20. yüzyılın önemlice bir kesitinde kapitalist dünyada egemen olan Keynesyen paradigma ile paylaşır: böylelikle, kapitalizm hem kendi dışında farklı sistemlerin (örneğin sosyalist bir sistemin) varlığını, hem de kendi içerisinde, “muhalif ve aykırı” duruşu olanaklı ve “normal” görmüş, bu sistem ve duruşla “nasıl baş edileceği” üzerinde yoğunlaşmıştı...

Günümüz kapitalizmi, bu açıdan farklı bir mantığı va’zetmekte. Neoliberal piyasa ekonomisi, bir yandan kendi dışında herhangi bir varoluş alanı bırakmama, bir yandan

*“Sipariş sahipleri”nin müfredata
ve derslerin işleniş biçimine
müdahale edeceği günler
kapıdayken (üniversitelerin yerel
yönetimler, meslek kuruluşları,
iş dünyasının seçkin temsilcileri
vb.nden oluşan mütevelli heyetler
tarafından yönetileceği günlerden
söz ediyorum), “bildiğimiz
üniversite”ye veda etme vakti
geldi de geçiyor.*

da kapsama alanına giren bütün unsurları özümseyerek kendisi için işler hâle getirme, giderek kendisine ait unsurlara dönüştürme üzere programlanmış adeta; sistem bir yandan işine yarama potansiyeline sahip her şeyi (yalnızca üretken hatta yalnızca maddî unsurları değil, aynı zamanda örgütleniş tarzlarını, tasarımları, imgeleri, hayalleri, umutları, kavramları... velhasıl akla gelebilecek her şeyi) temellük ederken, bir yandan da bir yarar beklemediklerini (örneğin yeryüzünde açlık sınırı altında yaşayan bir milyarı aşkın insanı) bir kalemde silip atabilmekte... Bir başka deyişle, hem muazzam bir işleme, hem de acımasız bir dışlama yetisine sahip bir (iktisadi) sistem neoliberalizm.

Peki böylesi bir sistem içerisinde, üniversitelerin konum ve durumu nedir?

Öncelikle şu anımsatılmalı: Türkiye’de neoliberal gidişatın önünü açan 12 Eylül darbesine dek Türkiye’de üniversitelerin, “kamusal” birer kurum olduğuna şüphe yok. Bir kamu hizmeti olarak ücretsizdiler; çünkü nihai ürünleri (yetiştirilmiş/vasıflı emek gücü ve araştırma sonucu elde edilen bilgi/bulgular) toplumsal yarara yönelikti. Elbette Türkiye üniversiteleri, yürürlükteki kapitalist sistemden münezzehe değillerdi. Ancak bu “kamusallık/toplumsallık” rolü, görece bir özerkliği mümkün kılabilirdi: yükseköğrenim süreci sonunda kazanacağı vasfı “halktan alınan vergiler” sayesinde edineceğinin bilincindeki öğrenci, bu vasfı bir “toplumsal hizmet” yolunda kullanmaya çok daha fazla istekli olabiliyordu. Böylelikle, çok daha yüksek ücretlerle özel sektörde istihdam edilmesi olanaklı gençler, daha azına razı olup gönüllü olarak kamuya yönelebilmekteydiler.

Neoliberalizm, üniversiteleri hem “müşteri potansiyeli” [öyle ya, yükseköğrenim kurumlarında okuyan yüzbinlerce öğrencinin, yeme-içme, barınma, ulaşım, kırtasiye, eğlenme... gibi bir sürü ihtiyacı vardı ve ilgili sektörler için “yağlı müşteri” potansiyeli oluşturuyorlardı; üstelik öğrenci, öğrenimi sonucu edindiği vasıftan bireysel fayda sağladığına göre, öğrenim neden

salt “kamusal bir hizmet” sayılsın ve ille de parasız olsun ki? Tabii bir de kamu üniversiteleri artan ihtiyacı karşılayamaz hale gelmişlerdi; o zaman ‘özel üniversiteler’e yol verilmeliydi; rekabet piyasasının en yetkin terbiye aracı değil miydi?], hem de üniversitenin ürettiği (eğitimden sonra) ikinci hizmet olan “araştırma” açısından [öyle ya, teknolojilerin baş döndürücü hızla ilerlediği bir çağda AR-GE faaliyetleri, piyasasının en acil ihtiyaçları arasına girmişti: binaları, donanımları, laboratuvarları, gereçleri kamu kaynaklarından sağlanan, personel giderleri kamu tarafından karşılanan üniversiteler, bu ihtiyacı en düşük maliyetle karşılama imkânına sahip kurumlardı...] “temellüğe değer” bulmaktadır. Ve büyük sermaye bu kararı aldığı andan itibaren üniversite, “kamusallığın” kendisine sağladığı özerkliği bütünüyle yitirerek, serbest piyasa iktisadının bir aracına dönüşmeye yazgılanmıştır.

Kuşkusuz ki bu, adım adım gelişen bir süreçtir; neoliberal piyasanın kamunun elindeki değerleri bir bir sökülmesi, kolay değildir. Öncelikle, kamusal fayda yararlanıcılarının, yani toplumun “etkinlik” açısından ikna edilmeleri gerekir. Argümanlar, müthiş “solcu”dur: üniversitelere zaten zengin çocukları gidebilmektedir, parasız eğitim, onların öğrenimlerini çocuklarını üniversiteye gönderemeyen yoksullara finanse ettirmekten başka bir şey değildir; hem zaten yetenekli yoksullar da burslar, hatta “yükseköğrenim kredisi” çekerek pekâlâ okuyabilirler (ve tabii öğrenimlerini tamamladıktan sonra bütün ömürlerini burs ya da kredilerini geri ödeme kaygısı altında kendilerini parçalayarak geçirebilirler)... Üniversite içi hizmetlerin (barınma, yemek, ulaşım vb.) özel sektöre açılması hem kaynak yoksulu üniversiteleri ağır bir malî yükten kurtaracak, hem de çocuklarımızı pırıl pırıl, sağlıklı koşullara kavuşturacaktır; nasıl olsa yükseköğrenim tedricen paralı hale geldikçe, “müşteri profilimiz” de değişmektedir. Bu yeni çocukların tek şikayeti, kampus içerisinde son model arabaları için yeterli park yeri olmayışıdır...

Ve nihayet, üniversitelerin araştırma faaliyetlerini, özel sektörden aldıkları siparişler doğrultusunda gerçekleştirmeleri, yani “Üniversite-Sanayi İşbirliği” arzu edilen bir şey değil midir? Hem zaten üniversitelerin üretime katkıda bulunmasında ne sakınca var? Böylece AR-GE ihtiyaçları bire bir karşılanan özel sektörün dış dünyayla rekabet kapasitesi yükselecek, küreselleşen dünyada Türkiye de “birinci lig”de yerini böylelikle alacaktır. “Kaynak açısından özel sektöre bağımlı hale geldikçe üniversite tüm sosyal işlevlerinden soyunacak” mıymış? Daha iyi değil mi, biz de zaten “son sosyalist devlet”i yıkmak için uğraşmıyor muyuz?

Serbest piyasa ideologlarının bu ve benzeri argümanları eşliğinde Türkiye üniversiteleri, “kamusallık” vasıflarını teker teker yitirir ve birer “piyasa aygıtı”na dönüşürken, tüm “özerklik” alanları da –bilimsel, idarî ve (kendisine sağlanan kamusal kaynakları değerlendirebilme yetisi anlamında) malî özerklik- müstehcen bir istihzayla salt (özel sektörden kaynak yaratarak kullanabilme

“özerkliği” anlamında) malî özerkliğe indirgenmektedir.

“Sipariş sahipleri”nin müfredatı ve derslerin işleniş biçimine müdahale edeceği günler kapıdayken (üniversitelerin yerel yönetimler, meslek kuruluşları, iş dünyasının seçkin temsilcileri vb.nden oluşan mütevelli heyetler tarafından yönetileceği günlerden söz ediyorum), “bildiğimiz üniversite”ye veda etme vakti geldi de geçiyor.

Yerini almakta olan “şirketimsi” öğrenim kurumlarının yetiştireceği parlak ve yetenekli neoliberal müfrezeler, elbette ki –“işsiz kalırım” korkusuyla- piyasaya gövdelerini siper edecekler, şirketlerinin çıkarlarını ter ve kanlarının son damlasına dek sahiplenecekler, efendilerinin “kârlılığı”nı tüm değerlerden kutsal bileceklerdir.

Ama onların ellerinde biçimlenecek dünyada, emin olun ki sizin ve benim yerimiz olmayacak!

Necla Yıldız Kızının Eski Erkek Arkadaşı Tarafından Öldürüldü

Göz göre göre sokakta infaz!

Anne ile kızı huzursuzdu. Genç kızın ayrıldığı erkek arkadaşı Gazi Baltacı evlerine, işyerlerine gelip olay çıkarıyor, ölümle tehdit ediyordu Savcılığa başvurup “Öldürüleceğiz” dediler. Ama bu adım bile kurtaramadı onları. Baltacı, anne Nejla Yıldız’ı sokak ortasında bıçaklayarak öldürdü. Ankara 16. İcra Mahkemesi Yazı İşleri Müdürü Nejla Yıldız (40), sabah işe gitmek için Akdere’de otobüs durağında beklerken, kızı Duygu Yıldız’ın (19) eski erkek arkadaşı olduğu öğrenilen Gazi Baltacı (22) tarafından bıçaklanarak öldürüldü. Talihsiz kadının oğlu Halil Yıldız da (17) bacağından yaralandı. Duygu Yıldız ise evden geç çıkarak ölmekten kurtuldu. Anne ve kızının “öldürüleceğiz” diye şikâyetçi oldukları, katil zanlısının ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldığı ortaya çıktı.

Kaynak: <http://www.turuncutime.com/haber/nezla-yildiz-kizi-duygu-yildizin-sevgilisi-gazi-baltaci-tarafindan-olduruldu>.

Bu Kadarına Pes! Fatmagül’ün Şişme Bebeği Geliyor!

‘Fatmagül’ün Suçu Ne?’ adlı televizyon dizisinin peşinden gelen tecavüz temalı müstehcenliğin sonu gelmiyor, gelemiyor. Dizinin ilgili bölümü sonrası ‘Hangi tecavüz daha iyiydi?’ karşılaştırmalarını duymak yeterince midemizi kaldırmamış gibi, aradan geçen haftalara rağmen bu insanlık dışı iştah kesilmiyor. Önce Habertürk gazetesi Fatmagül’ün ‘donunun çıktığı haberine yer verdi. Başına bir örtü bağlanmış Playboy tavşanı, bir erkek küloedunun tam önüne basılarak altına ‘Fatmagül’ün suçu ne?’ diye yazılmıştı.

Sonra Habertürk kanalında yayınlanan ‘Gölgede Muhabbet’ isimli ‘parodi’ programında bir grup gencin ustaları Ali Poyrazoğlu’na yeteneklerini sahneleyiş biçimine tanık olduk. Gençler Fatmagül’e tecavüz sahnesinin tek kelimeyle aşağılık bir komedisini yaparken seyirciler gerçekten gülmekten katılıyordu. Ne Poyrazoğlu “Bir dakika, ne oluyor burada?” dedi, ne konuk Nilgün Belgün.

İster Tecavüz Et, İster Koynuna Al Yat

Rezaletin şahikası dünkü Şok gazetesi haberi oldu. Bir şişme kadın ve Beren Saat fotoğrafına eşlik eden haber, Fatmagül’ün şişme bebeğini yapmak için harekete geçen girişimcilerden söz ediyordu. Hiçbir girişimci ismi verilmeyen haberde Şok editörleri ‘İster tecavüz et, ister koynuna al yat’ tavsiyesinde bulunmuştu! Ve şöyle bitiyordu haber: “Patentini almak için başvuruda bulunan girişimciler, Fatmagül’e benzeyen şişme bebekler üretilip piyasaya sürecekler. Böylece isteyen Fatmagül’e tecavüz bile edebilecek!” Gerçekten yuh... Ötesini diyemiyor insan.

Kaynak: Pınar Ögünç / Radikal

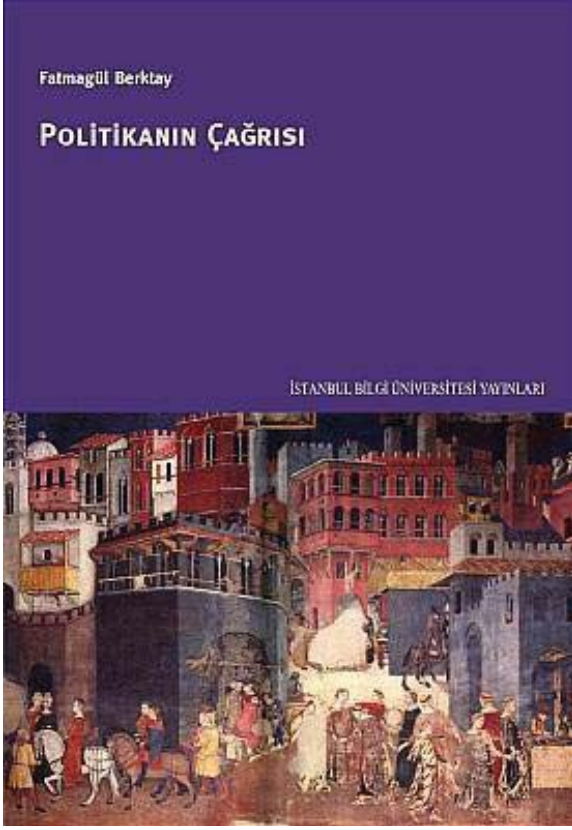
Bodrum’da M.D., Kahvaltı Sırasında Kendisine Tuzu Uzatmayan Eşini Öldürdü.

MUĞLA’nın Bodrum İlçesi’ne bağlı Yalıkavak Beldesi’nde, kahvaltı sırasında tuzluğu istemesine ‘kalk kendin al’ diye karşılık veren 25 yıllık eşi 41 yaşındaki A.D.’yi 6 yerinden bıçaklayan 44 yaşındaki M.D. tutuklandı. 3 gündür yoğun bakımda tutulan 5 çocuk annesi talihsiz kadın ise yaşamını yitirdi.

Olaydan sonra kaçan M.D., kısa süre sonra Gündoğan Beldesi’ndeki bir evde saklanırken jandarma tarafından yakalandı. Gözaltına alınan M.D., sorgusunun tamamlanmasının ardından çıkarıldığı mahkemece tutuklanarak cezaevine gönderildi.

A.D.’nin ölüm haberi ise çocukları ve yakınlarını üzüntüye boğdu. M.D.’nin adliye çıkışında gazetecilerin “Eşinizi neden öldürdünüz” sorusuna, “Pişmanım. Bir anlık sinirimın kurbanı oldum” yanıtını verdi.

Hazırlayan: Handan Çağlayan

POLİTİKANIN ÇAĞRISI

Fatmagül Berktaş,

Eylül 2010,

İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları

Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın ve *Tarihin Cinsiyeti* gibi biri dinsel ideolojilerin ataerkil karakterini sorgulayan ve diğeri de erkek egemen tarihe radikal bir eleştiri niteliği taşıyan çok değerli iki eserin sahibi olan Fatmagül Berktaş'ın üçüncü kitabı *Politikanın Çağrısı* Ekim ayında kitapçı raflarındaki yerini aldı. Aynı zamanda sendikamızın üyesi olan Fatmagül Berktaş'ın yeni kitabı da tıpkı diğer ikisi gibi hem okuruna engin bir bilgi birikimi sunuyor ama hem de yepyeni sorgulamalar için merak uyandırıyor, şaşırtıyor yeni ve eleştirel entelektüel serüvenlerin kapısını aralıyor.

Bilgi Üniversitesi yayınlarından çıkan kitaba dair bir fikir edinmek için

öncelikle isminden başlamak faydalı olabilir. Yazarın " 'Umut İlkesi'nden vazgeçmediysem, onlar sayesinde!" diyerek öğrencilerine ithaf ettiği yeni kitabı için "Politikanın Çağrısı" gibi bir ismi seçmiş olması son derece anlamlı. Aynı zamanda siyaset bilimi öğrencileri için ders kitabı niteliği taşıyan kitap, 12 Eylül sonrası depolitizasyona maruz bırakılan, apolitikliğin bir meziyet olarak sunulduğu gençlik kuşaklarına politikanın çağrısını fısıldıyor. Bu isim aynı zamanda günümüzde "politika"nın günlük dildeki kirlenmiş anlamına karşı, daha geniş bir anlam alanını anımsatmayı da amaçlamış. Nitekim Fatmagül Berktaş, önsözde bu durumu şöyle ifade ediyor:

"Günümüzde siyasetin/politikanın anlamı konusundaki belirsizlik artıyor. Politika kavramı aşınıyor ve salt "reel politika" ile ilişkilendirilen iyice kötü bir anlam kazanıyor. Oysa politika her zaman böyle pejoratif çağrışımlar taşımıyordu. Örneğin benim öğrencilik yıllarımda, 1968 rüzgarının da etkisiyle, alternatif politika yapma biçimleri üzerinde düşünmek hala mümkündü ve dünyayı değiştirmenin yolu kamusal alandan geçiyordu. Sanırım ben de bu nedenle "politika" öğrencisi olmaya karar verdim. Bugün durumun öyle olmadığı, "politika" denice akla "kirli" bir şeyin geldiği açık. Bunu, derslerde sorduğum "politika nedir?" sorusuna aldığım yanıtlar yeterince kanıtlıyor. Oysa politikaya ve politikayı savunmaya belki de her zamankinden çok ihtiyacımız var. Dünyayı değiştirecek olan, birlikte hareket eden ve düşünen insanların eylemidir. İnsanın kolektif varoluşunu ve eylemini düzenlemeye hizmet eden en önemli araçlardan biri olan politikayı sahiplenmek, onun geçmişle ve gelecekle olan bağlantısını kurmak, bugünü anlamlandırabilmemiz ve içinde yaşadığımız koşulları bir "kader" olarak kabullenmeyerek kendimizi gerçek birer özneye dönüştürebilmemiz açısından vazgeçilmezdir."

Önsözde dile getirilen ve kitabın ismine yansıyan bu yaklaşım, kitabın içeriğini de belirleyen etken olmuş. Yazarın kimileri ilk kez yayınlanan farklı tarihlerdeki çalışmalarından derlenen kitapta, politikanın kurumlarından ve pratiklerinden öte, "politik olan"a odaklanılmış ve siyaset felsefesinin temel sorularını tartışmaya açılmış.

Kitap ana hatlarıyla iki bölümden oluşuyor. "Politikayı Düşünmek" isimli birinci bölümde, politikanın anlamı, yurttaşlık, yönetime katılma gibi siyaset biliminin temel kavramlarından, özel alan/kamusal alan ayırımına, Hannah

Arendt'in siyasal düşüncesinden, Antigone'de adalet anlayışının irdelenmesine uzanan makaleler yer alıyor.

Tarihi Politikleştirmek ismini taşıyan ikinci bölümde yer alan bazı makale başlıkları ise şöyle: Direnişin Belleği Olarak Tarih; Tarihte Bireyin Rolü; Ortaçağ'da Yaşam, Aşk ve Ölüm; Ortaçağ'da Kadınlar; Tarihte Öznellik Arayışı: Din, Kadınlar ve Tasvir; Harem-i Humayun'a "İçeriden" Bakmak; Osmanlı-Türk Modernleşmesinin Etkin ve Küskün Öznesi Kadınlara Bir Örnek: Halide Edip Adıvar; Bedendeki Toplum, Toplumdaki Beden; "Kuzenler Cumhuriyetinin" Yaralı Kadın ve Erkekleri.

Özellikle ikinci bölümde yer alan başlıklar, Politikanın Çağrısı'nın bir yanı sıra ilk iki kitaptaki feminist merakın ve entelektüel yolculuğun da devamı niteliğinde olduğunu gösteriyor. Ama belirtmek gerekir ki kitap sadece ikinci bölümüyle değil bir bütün olarak kadınların ilgi alanının içinde yer alıyor. Çünkü yazarın politikanın gerekliliğine ilişkin giriş bölümünde dile getirdiği ve yukarıda aktardığımız gerekçeler kadınlar açısından da son derece yakıcı bir önem taşıyor.

Kapitalizm, ataerkillik ve kadın emeği/Türkiye örneği
Saniye Dedeoğlu-Melda Yaman
Öztürk, Derleme
SAV yayınları, 2010

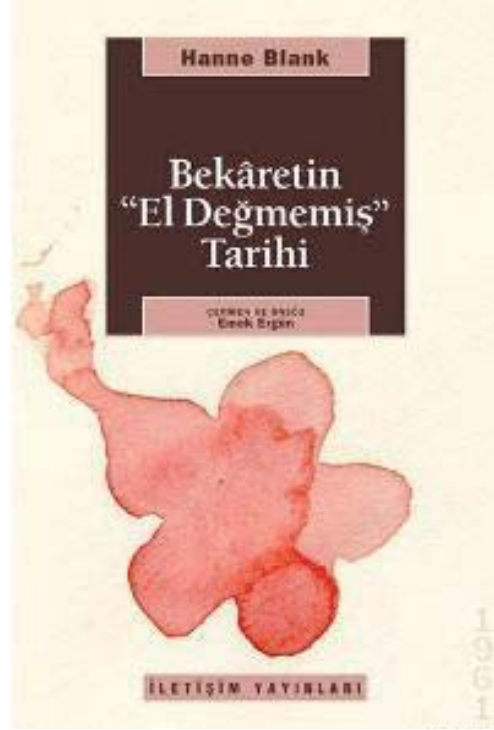
Arafta Bir Söz Güzeli
Güzel Adanır Baz, Belge yayınları,
2010

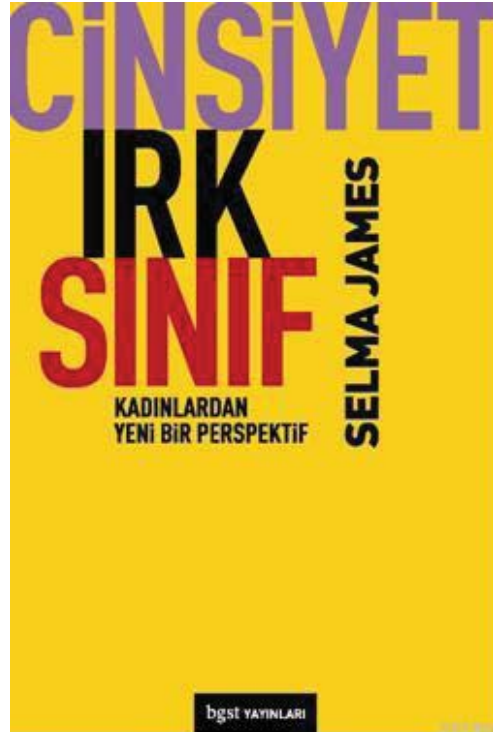
68'in Kadınları
Ayşe Yazıcıoğlu, İnceleme, Doğan
Kitap, 2010

Son Sömürge: Kadınlar
Maria Mies vd. , İletişim, 2008.

Bekâretin El Değmemiş Tarihi,
Hanne Blank, İletişim, 2008.

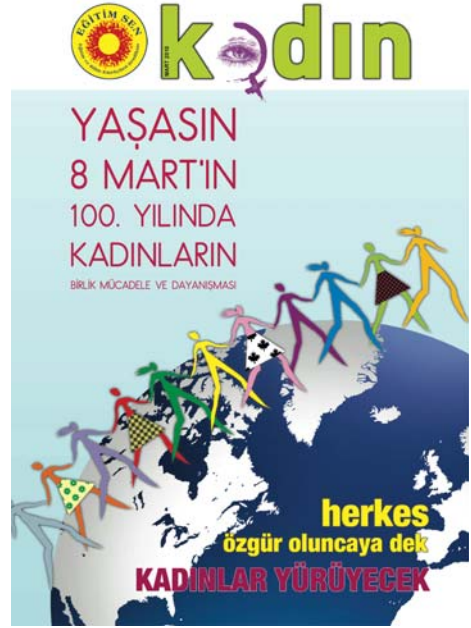

İrk, Sınıf, Cinsiyet
Selma James, BGST yayınları, 2009

Eğitim Sen Kadın Dergileri

8 Mart 2009
Eğitim Sen

8 Mart 2010
Eğitim Sen

25 Kasım 2008
Eğitim Sen

25 Kasım 2009
Eğitim Sen